www.nv-online.info

№ 45 (4092)

14 чэрвеня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

НАДВОР'Е

Пагрэемся...

На гэтым тыдні ў Беларусь вернецца летняе надвор'е.

У выхадныя чакаецца да +30°С.

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
спецыяльна для "Народнай Волі"

Між молатам ды кавадлам

Новая халодная вайна, здаецца, пастукалася ўжо ў беларускія дзверы. З аднаго боку, у Польшчы разгарнуліся манеўры НАТО "Анаконда-2016" з удзелам 31 тысячы вайскоўцаў, трох тысяч адзінак тэхнікі з 24 краін – самыя буйныя ва Усходняй Еўропе пасля заканчэння эпохі супрацьстаяння між СССР і ЗША. З іншага боку, танкі Пуціна з'явіліся на Браншчыне, у Клінцах, ад якіх да нашай усходняй мяжы толькі 40 кіламетраў; фарміруецца мотастралковая дывізія ў Ельні Смаленскай вобласці.

Беларусь зноў, як і за савецкім часам, апынулася між молатам ды кавадлам. І тады, і цяпер па вялікім рахунку мераюцца сіламі Масква ды Вашынгтон. У сучаснай крамлёўскай карціне свету палякі, прыбалты, украінцы – толькі амерыканскія марыянеткі. Беларусь жа разглядаецца выключна як зручны плацдарм, стратэгічны балкон, што навісае над натаўскімі краінамі.

Днямі намеснік міністра абароны Польшчы Томаш Шаткоўскі паведаміў The Wall Street Journal, што хаўруснікі далі Варшаве папярэднюю згоду на размяшчэнне кантынгента НАТО на ратацыйнай аснове блізу горада Сувалкі (адтуль да нашай мяжы прыблізна столькі ж, колькі ад Клінцоў). Чаму менавіта там? Бо на расійска-беларускіх манеўрах у ранейшыя гады адпрацоўваўся ўдар менавіта ў гэтым кірунку. Калі ў выпадку гарачага канфлікту з НАТО перарэзаць Сувалкскі калідор – палоску зямлі шырынёй каля 65 кіламетраў між Беларуссю ды Калінінградскай вобласцю, то краіны Балтыі апынаюцца ў катле і прабіцца ім на дапамогу будзе вельмі цяжка. А калінінградскі эксклаў, нашпігаваны расійскай зброяй, наадварот, будзе такім чынам захінуты.

Вось чаму Масква так трымаецца за хаўрус з Мінскам, працягвае даваць беларускаму партнёру датацыі, крэдыты, даруе розныя выбрыкі кшталту недаплаты за газ. Усё гэта, паводле разлікаў расійскіх стратэгаў, акупіцца ў момант вырашальнай бітвы з супастатам. І тады ўжо ніякіх выбрыкаў ды хітрыкаў Крэмль не пацярпіць, імгненна паставіць у свой шыхт. Наперад, на міны! Не дай Бог, каб да гэтага дайшло!

Расійскія ўлады, СМІ апраўдваюць узмацненне вайсковага кулака на заходнім кірунку тым, што НАТО прасоўвае сваю інфраструктуру на ўсход. У сваю чаргу Паўночнаатлантычны альянс матывуе рост сваёй актыўнасці ў рэгіёне тым, што пасля анексіі Крыма, бойні на Данбасе ад Пуціна ўсяго можна чакаць. Гэта класічная эскалацыя напружанасці. З абодвух бакоў працуе логіка дэманстрацыі мускулаў, прынцып "пагроза мацнейшая за выкананне". Між тым менавіта з такіх спектакляў пачыналіся многія войны.

Гэта ж класіка жанру: ружжо на сцэне ў рэшце рэшт мусіць стрэліць. Беларусь рызыкуе ў каторы раз у гісторыі стаць полем бою. А пры цяперашняй збройнай моцы ўся краіна можа ператварыцца ў попел.

Беларускі кіраўнік не аднойчы дэклараваў, што беларусы лягуць пад танкі НАТО, але насамрэч такая перспектыва, натуральна ж, яго не натхняе. Таму і распачаў Мінск пасля Крыма геапалітычныя манеўры, узяўся разблакоўваць дачыненні з Еўрасаюзам ды Амерыкай, разыгрываць карту донара рэгіянальнай стабільнасці, "усходнееўрапейскай Швейцарыі". І, у прынцыпе, гэтыя высілкі айчыннай дыпламатыі можна вітаць. Іншая рэч, што ні ведамства Уладзіміра Макея, ні сам Аляксандр Лукашэнка не скочаць вышэй за галаву. Два дзесяцігоддзі "братняй інтэграцыі" намертва прывязалі Беларусь да Расіі. І не толькі рознымі інтэграцыйнымі дамовамі, у тым ліку і вайсковымі, але і наркатычнай залежнасцю ад яе рэсурсаў.

Масква ж усяляк заахвочвала да "братняй інтэграцыі", давала бонусы, тым самым сілкуючы прарасійскія настроі і ў беларускім грамадстве. Хоць насамрэч гэтае братэрства – пусты гук. Як і славянская дружба. Вунь украінцы – таксама ўсходнія славяне, але маскоўская прапаганда адразу зрабіла з іх фашыстаў, як толькі нашы паўднёвыя суседзі скінулі рэжым Януковіча ды абралі еўрапейскі вектар. На жаль, у такой самай пастцы і Беларусь. Калі ўявіць сабе, што да ўлады ў нас прыходзяць праеўрапейскія сілы (Еўропа ж нам патрэбна не дзеля таго, каб насаліць Расіі, а таму, што стаўка на ўсходнюю суседку кансервуе нашу адсталасць), то ў Масквы, я мяркую, напагатове выпрабаваны ўжо сцэнарый з выкарыстаннем "зялёных чалавечкаў". Ды і цяперашняга кіраўніка лягчэй узяць на цугундар, маючы сілавы кулак на нашай усходняй мяжы.

Дражніць імперыю сапраўды небяспечна, таму рэалістычны шлях – гэта спакваля мацаваць незалежнасць праз рэформы, уздым беларушчыны, дыверсіфікацыю замежнай палітыкі. Але ж тут перад беларускім кіраўніцтвам паўстаюць ментальныя бар'еры: страшна чапаць замшэлыя эканамічныя ды палітычныя парадкі, даваць абсяг развіццю грамадзянскай супольнасці, бо гэта пагражае архітэктуры аднаасобнай улады.

Выдатна, што нейтралітэт запісаны як мэта ў нашай Канстытуцыі. Але марам пра "ўсходнееўрапейскую Швейцарыю" не наканавана збыцца пры цяперашняй сістэме ўлады, якую прывязвае да Масквы антыдэмакратызм, нядзольнасць да трансфармацыі. Двухгаловы арол наўрад ці выпусціць Беларусь са сваіх кіпцюроў, пакуль сам дарэшты не аслабее.

ЦТ

У чарговы раз пакрыўдзілі беларускую мову

Учора ў Беларусі пачалося цэнтралізаванае тэсціраванне, у якім сёлета будуць удзельнічаць 100 тысяч 811 абітурыентаў.

Першы іспыт па традыцыі – беларуская мова. Пісалі яго выпускнікі ўчора. Запісаліся на тэсціраванне 22.348 чалавек. А вось тэсты па рускай мове сёння здаюць 78.004 чалавекі. Значыць, 22,16% абітурыентаў здаюць беларускую мову, а 77, 84% – рускую.

Тры гады таму суадносіны былі 30% на 70%, а 10 год таму беларускую мову здавала прыкладна палова абітурыентаў.

БОЛЬШАЯ ПОЛИТИКА

МИД надеется...

В Министерстве иностранных дел Беларуси надеются, что 2016 год станет последним годом действия американских санкций в отношении Беларуси.

«Очевидно, что санкционные решения, принятые в 2006 году администрацией Джорджа Буша и продленные на очередной год, базируются на изначально неверном посыле о том, что Беларусь может выступать источником угрозы безопасности США», – говорится в комментарии пресс-секретаря МИД Беларуси Дмитрия Мирончика в связи с продлением еще на год американских санкций в отношении белорусских чиновников.

Они были продлены президентом США Бараком Обамой 11 июня. В списке десять белорусских чиновников во главе с Александром Лукашенко.

Стоит отметить, что последнее время в отношениях между Беларусью и Соединенными Штатами наблюдается потепление. 29 апреля США продлили на шесть месяцев решение о смягчении санкций в отношении белорусских предприятий, принятое после президентских выборов в Беларуси 2015 года. А в конце мая Временный Поверенный в Делах США в Беларуси Скотт Роланд в программе «Крупным планом» сообщил, что окончательное решение о судьбе санкций США в отношении Беларуси будет принято по итогам парламентских выборов в стране.

КАДРЫ

7 новых послов

Вчера Александр Лукашенко провел ряд кадровых назначений. Сразу у семи белорусских дипмиссий появились новые руководители.

Юрий Лазарчик назначен послом Беларуси в Иране, **Андрей Попков** – послом в Южной Корее, **Игорь Лещеня** – послом в Словакии, **Владимир Гошина** – послом во Вьетнаме и послом в Камбодже по совместительству, **Игорь Сокол** – послом в Украине, **Александр Церковский** – послом в Бразилии, **Дмитрий Куптеля** – послом в Уганде по совместительству, **Александр Михневич** – послом в Бельгии, постоянным представителем Беларуси при Евросоюзе и Европейском сообществе по атомной энергии, постоянным представителем Беларуси при НАТО по совместительству, послом в Люксембурге по совместительству.

В ТЕМУ

«Вертикаль» укрепляется...

Вчера назначены:

Леонид Мартынюк – председателем Березовского райисполкома;

Анатолий Гапоник – председателем Лельчицкого райисполкома;

Сергей Дмитров – председателем Лоевского райисполкома;

Александр Дубовик – председателем Дятловского райисполкома;

Юрий Валеватый – председателем Мостовского райисполкома;

Николай Астрейко – председателем Воложинского райисполкома;

Александр Габрукевич – председателем Стародорожского райисполкома;

Утвердили...

Андрея Кулаженко – генеральным консулом Республики Беларусь в г.Мюнхене (Федеративная Республика Германия);

Владимира Чехлова – генеральным консулом Республики Беларусь в г.Одессе (Украина);

Михаила Демченко – директором открытого акционерного общества «АГАТ – системы управления» – управляющая компания холдинга «Геоинформационные системы управления»;

Андрея Кузнецова – ректором Витебского государственного технологического университета;

Сергея Хахомова – ректором Гомельского государственного университета им. Франциска Скорины;

Андрея Евдоченко – первым заместителем министра иностранных дел;

Владимира Рябоволова – заместителем министра информации;

Юрия Чеботаря – заместителем министра экономики;

Елену Перминову – директором департамента по туризму Министерства спорта и туризма;

Юрия Наркевича – управляющим делами Брестского облисполкома.

К СЛОВУ

У «Белфармации» новый руководитель

Серьезные кадровые изменения коснулись и медицинской сферы.

Александр Лукашенко дал согласие на назначение руководителем РУП «Белфармации» **Вячеслава Гнития**, а также замминистра здравоохранения – главным государственным санитарным врачом Республики Беларусь **Натальи Жуковой**.

Что касается «Белфармации» – государственного предприятия, занимающегося поставками лекарств в аптеки и медучреждения страны, то можно было бы решить, что прежний руководитель **Игорь Ковальчук** отправлен в отставку заслуженно. Уж очень много нареканий у белорусов к тому, чем нам сегодня предлагают лечиться: из аптек исчезают импортные препараты, цены на многие лекарства стали просто астрономическими.

Но кто за это отвечает? Руководитель «Белфармации»?

Игорь Ковальчук возглавлял предприятие с 2008 года. Но вытеснение импорта с аптечных прилавков случилось тогда, когда власти потребовали импортозамещения в фармакологии и наши отечественные предприятия стали наращивать выпуск белорусских лекарств. Поэтому связывать смену руководства в РУП «Белфармация» с настроениями в обществе вряд ли стоит. Как и надеяться на то, что лекарства подешевеют или хотя бы рост цен на них остановится.

К слову, новый гендиректор республиканской «Белфармации» не новичок и о проблемах отрасли знает не понаслышке. До назначения в Минск Вячеслав Гнитий возглавлял брестское отделение «Белфармации».

Также на повышение пошла и еще одна назначенка – Наталья Жукова. Прежнее место работы замминистра здравоохранения – главный санитарный врач Минска.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ЛЮСТЭРКА

Як правалiўся Кастусёў...

Па праўдзе кажучы, не падабаецца мне тэлевізійная перадача пад прэтэнцыёзнай назвай "Клуб рэдактараў". Заангажаваная, прымітыўна-прапагандысцкая. Не ратуе яе нават удзел некаторых кіраўнікоў недзяржаўных СМІ, прадстаўнікоў палітычных партый.

Апошнім апанентам Генадзя Давыдзькі і яго застольных сатэлітаў быў Рыгор Кастусёў, намеснік старшыні Партыі БНФ. Здавалася б, дзе, як не ў адкрытай дыскусіі, можна бліснуць эрудыцыяй, наступальнасцю, агаленнем вострых праблем, прыцягненнем на свой бок патэнцыяльных прыхільнікаў. На жаль, не па Сеньку шапка. На працягу ўсяго дыялогу перад гледачамі прадстаўляўся не вопытны партыйны лідар, не востры на язык палітык-дыскутант, а гэтакі шэранькі чыноўнік раённага камунгаса. Складвалася ўражанне, што ён выпадкова трапіў за стол да штатных дзеячаў лукашэнкаўскай прапагандысцкай каманды. Наогул, чалавек як быццам не ўцяміў, пра што ідзе гаворка, з кім і з чым спрачацца, якія аргументы пускаць у ход. Яны, Давыдзька, Якубовіч і Жук – пра адно, ён жа ўстаўляе свае "пяць капеек" зусім пра іншае. Губляецца час, дыскусія ператвараецца ў нейкую расплывістую кашу-гаварыльню. Адным словам, нічога путнага, таго, што магло б адгукнуцца ў галовах тэлегледачоў, не сказаў бээнэфаўскі партайгеносэ.

Між тым у спадара Кастусёва былі ўсе шанцы заявіць, што ён не лыкам шыты і не дарэмна ўскараскаўся на партыйны п'едэстал. Апаненты накінуліся на сайт "Нашай Нівы", які ў дзень візіту ў Мінск Пуціна выпадкова выкарыстаў інфармацыю чатырохгадовай даўніны. А што, падобных ляпаў не бывае ў дзяржаўных сродках масавай інфармацыі? Колькі заўгодна! Ці не плятуць яны розную лухту вакол тых жа палітычных партый? Прывёў бы Р.Кастусёў з пяток канкрэтных прыкладаў – і апаненты былі б пасаромлены. А ён толькі нешта незразумелае прамямліў у апраўданне таго, што Партыя БНФ не мае ніякага дачынення да «расцяжкі на трасе з аэрапорта з бруднай лаянкай на адрас вяльможнага У.Пуціна».

Не абараніў ён і свайго паплечніка па дэмакратыі Зміцера Дашкевіча. Ці то не палічыў неабходным гэта зрабіць, ці то не знайшоў красамоўных пацверджанняў яго грамадзянскай пазіцыі. А "акулы пяра" стаялі на сваім: публічныя дзеянні Дашкевіча і падобных яму апаганьваюць добрыя стасункі Беларусі і Расіі. Вось актывістам БРСМ дазволена любая акцыя, у любы дзень і ў любым месцы, а маладафронтаўцам, вобразна кажучы, толькі раз у год і на "сабачым выгуле". Дэмакратыя па-беларуску! У якіх толькі іпастасях яна не праяўляецца. Але спадар Кастусёў аказаўся бездапаможны ў дыскусіі на гэту тэму з апанентамі, якія з'яўляюцца штатнымі апалагетамі лукашэнкаўскага рэжыму.

Глядзеў я на гэту сумную карціну і думаў: божухна, якая ж антырэклама для Партыі БНФ! Калі, магчыма, хто і думаў папоўніць яе шэрагі, то пасля такой перадачы з удзелам Рыгора Кастусёва бадай што зменіць сваё рашэнне.

Не, збяднела партыя на кадры. Узгадайце, хто быў яе заснавальнікам і першым старшынёй? Зянон Пазьняк! Глыба, аратар, з якім баяліся ўступаць у спрэчкі самыя высокія камуністычныя бонзы. А побач з Пазьняком – прафесар Юрый Хадыка, паліглот Лявон Баршчэўскі, навуковец Вінцук Вячорка, дзясяткі іншых знаных асоб. А што сёння? Няма каго і выдзеліць у партыі. Як кажуць, на бязрыб'і і рак рыба. Вось і ўчарашні камунгасавец са Шклова выбіўся ў кіраўнікі партыі. Што ў яго за душой? За адказам на гэтае пытанне не трэба хадзіць далёка, дастаткова было паглядзець у мінулую нядзелю перадачу "Клуб рэда ктараў", для ўдзелу ў якой быў запрошаны спадар Кастусёў.

Сумна і млосна ад такіх гора-палітыкаў...

Сцяпан КУХАРЭНКА.

ДА ЎВАГІ!

Газета «Народная Воля» і сайт www.nv-online.info – не адно і тое ж

Зусім мала часу застаецца да заканчэння падпіскі на другую палову 2016 года – усяго 14 дзён. Хочам папярэдзіць тых, хто лічыць: навошта атрымліваць газету "Народная Воля", калі пад гэтым брэндам ёсць сайт www.nv-online.info?

Шаноўныя сябры! Папяровы варыянт газеты і названы сайт – гэта абсалютна розныя рэчы. Матэрыялы, якія друкуюцца ў газеце, не выстаўляюцца на сайце, кантэнт якога абмяжоўваецца толькі аператыўнай інфармацыяй.

Публікацыі на старонках газеты маюць эксклюзіўны характар. На сайце з'яўляюцца толькі кароткія, у некалькі сказаў, анонсы на некаторыя з іх. Прачытаць поўнасцю той ці іншы цікавы, часам сенсацыйны матэрыял у дзень яго з'яўлення могуць толькі падпісчыкі газеты, а таксама тыя, хто набывае свежыя нумары ў шапіках "Белсаюздруку".

На сайце ў раздзеле "Архіў" гэтыя публікацыі могуць з'явіцца толькі праз 12–14 дзён. А гэта ўжо не ўяўляе той цікавасці, той актуальнасці, якую маюць вострыя матэрыялы ў свежых нумарах газеты. Вось чаму рэдакцыя раіць Вам, шаноўныя сябры, абавязкова аформіць падпіску на газету "Народная Воля".

Кошт – 60.000 рублёў на месяц. Цяжкасці з фінансамі? Можаце падпісацца не на паўгоддзе, а на месяц, два, квартал. У Вас застаецца магчымасць у любы дзень прадоўжыць падпіску.

Вы – з «Народнай Воляй», «Народная Воля» – з Вамі!

ГУЧНАЯ СПРАВА

Настаўніцу, на якую напаў з нажом школьнік, выпісалі з бальніцы

Зараз яна будзе праходзіць амбулаторнае лячэнне.

Нагадаем: раніцай 23 мая вучань 74-й гімназіі Мінска напаў на 57-гадовую настаўніцу рускай мовы і літаратуры з нажом, нанёсшы ёй некалькі ўдараў у вобласць шыі. Педагог у цяжкім стане была дастаўлена ў бальніцу. У дачыненні да падлетка прызначана комплексная псіхолага-псіхіятрычная экспертыза.

Як стала вядома "Народнай Волі", днямі Валянціну Губарэвіч выпісалі з 10-й гарадской бальніцы, дзе яна пасля здарэння была прааперыравана.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ГРАМАДСКІ КАНТРОЛЬ

Калі закончыцца расследаванне справы па трагедыі ў аквапарку?

Хутка будзе год, як у сталічным аквапарку Dreamland загінуў 10-гадовы хлопчык, але расследаванне справы так і не закончылася.

Нагадаем: трагедыя адбылася ў жніўні мінулага года. Школьнік прыехаў з Гродзенскай вобласці ў Мінск да сваёй 24-гадовай сястры, дзяўчына вырашыла схадзіць з братам у аквапарк. Хлопчык знаходзіўся ў дзіцячым басейне, у нейкі момант яму стала дрэнна. Выкліканыя на месца здарэння медыкі даставілі школьніка ў бальніцу, але выратаваць дзіця не ўдалося: хлопчык памёр, не прыходзячы ў прытомнасць.

Следчы камітэт праз нейкі час заявіў, што па факце здарэння заведзена крымінальная справа па ч.2 арт.338 (аказанне паслуг, якія не адпавядаюць патрабаванням бяспекі, што пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека) Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

"На гэты момант расследаванне справы працягваецца", – коратка паведамілі "Народнай Волі" ў Следчым камітэце.

Дададзім, што аквапарк Dreamland (заснавальнікам ЗАТ "Ростэм", кампаніі-заказчыка будаўніцтва аквапарку, з'яўляецца бізнесмен Юрый Авяр'янаў) адкрыўся ў ліпені 2015 года, а ўжо праз месяц у ім адбыўся трагічны выпадак.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ВНЕ ИГРЫ

Алесь СИВЫЙ

Футбол и мордобой

Чемпионат Европы по футболу, который стартовал во Франции 10 июня, продолжается. Для настоящих ценителей футбола – это всегда эмоции, переживания и незабываемые ощущения. Я представляю, как радовалась вся Франция, когда в первом матче чемпионата с командой Румынии первый гол забил именно француз Жиру, и в итоге хозяева первенства победили. Как ликовала Россия, когда Березуцкий в игре с англичанами сравнял счет на последних секундах матча. Как переживала Украина, когда при очень достойной игре их сборная все-таки уступила чемпионам мира – команде Германии.

Эмоции – естественная составляющая любого футбольного праздника. Это прекрасно, когда люди плачут, радуясь победе любимой команды, или переживают вместе с футболистами из-за обидного проигрыша. Плохо, когда болельщики и их родные плачут по другому поводу.

Перед матчем Россия–Англия и во время его в центре скандала оказались российские и английские фанаты, которые устроили в Марселе самые настоящие побоища. Не будем вдаваться в подробности, "кто начал первый", но в драке пострадало более 30 человек. 50-летнего британца ударили железным прутом по голове, и сейчас он находится в тяжелом состоянии. Врачи констатировали: *«У него случился инфаркт, болельщика реанимировали, отправили в больницу, но его жизнь остается под вопросом».*

Драки футбольных болельщиков – это тоже событие не из области фантастики, они давно стали частью околофутбольной жизни. Но удивило другое – как та же российская пропаганда оценила действия своих возрастных, простите, недоумков, для которых главное на Евро-2016 – далеко не футбол. *«20 русских бьют площадь британцев. Еще 300 расчищают весь Марсель. Русские фанаты устраивают самые грандиозные беспорядки на Евро!»* – пишет один российский спортивный интернет-ресурс. – *Если говорить фанатским языком, то во всех желтых и в главной стычке победили не десятки тысяч британцев, не марсельцы, не полиция, а 300 русских. Хорошо это или плохо, гордиться ли российскими фанатами или нет – всё это не важно. Околофутбол на Евро и в футболе есть: он признан, и его последствия вызывают не меньший эффект, чем некоторые матчи».*

Белорусский коллега, который смотрит Евро-2016, в том числе и на российских каналах, тоже удивился в социальных сетях: *«Отчасти за ходом марсельской бойни следил через сообщения российского «Матч-ТВ». Так вот, эти сообщения были такими бравурными, будто фанаты освобождали Берлин в 1945 году. Писалось примерно в таком ключе: наших меньше, но они победили во всех стычках, у наших нет ни одного пострадавшего, а этих госпитализировали. Короче, счет 10:0 в пользу сборной фанатов России. Ура! Это удивляет куда больше, чем поведение болельщиков».*

Впрочем, ничего удивительного в этом нет. После украинских событий российские федеральные СМИ могли бы «прочищать мозги» в нужном направлении, так что зерна падают в уже подготовленную почву.

Например, сайт телеканала Russia Today сообщил, что российские болельщики атаковали английских на стадионе после того, как те начали выкрикивать оскорбления в адрес Владимира Путина и Марии Шараповой, а также «подтерлись российским флагом». Сведения были приведены со ссылкой на два твита неких западных журналистов – Саймона Раунтри и Мартина Макинтайра. Правда, через некоторое время было проведено расследование и выяснилось, что ни подобных журналистов, ни изданий, в которых они якобы работают, не существует. Исчезли и сообщения, которые были скорее всего «сделаны в России». Вот кому нужна такая откровенная ложь?!

Сейчас УЕФА в связи с беспорядками открыл дисциплинарное дело в отношении Российского футбольного союза. Последствия с учетом рецидива могут быть самыми серьезными – от крупного штрафа до снятия очков. Решение будет вынесено сегодня.

Кстати, российские фанаты хулиганят в Европе далеко не в первый раз. На чемпионате Европы 2012 года, который проходил в Польше и в Украине, Российский футбольный союз был оштрафован на шесть очков условно в отборочном турнире, а также выплатил штраф в размере 120 тысяч евро. Такова была цена отвратительного поведения болельщиков российской сборной во время матча группового этапа Россия–Чехия.

Впрочем, болельщиками, как я уже говорил, их сложно назвать, потому что к футболу они имеют примерно такое же отношение, как я к балету. Перефразируя незабвенного Николая Ивановича Озерова: «Такой футбол нам не нужен!..»

Алесь СИВЫЙ.

ЧУЛІ?

Алексіевіч загучала па-чэшску

На Чэшскім радыё пачалося чытанне кнігі нобелеўскага лаўрэата Святланы Алексіевіч.

Кожны дзень у эфір выходзіць паўгадзінны выпуск літаратурнай перадачы з мастацкім чытаннем урыўкаў чэшскага перакладу кнігі «Час second-hand». Кнігу ў музычным афармленні чытае вядомая ў Чэхіі актрыса Апалена Ведава.

ДОБРАЯ НАВІНА

Сястры Міхаіла Жызнеўскага працягнулі кантракт

Працоўныя адносіны з Наталляй Жызнеўскай кіраўніцтва ААТ «Гомельскі мясакамбінат» вырашыла падоўжыць толькі на паўгода.

Як раней пісала «Народная Воля», у мае сястры загінуўшага на Майдане Міхаіла Жызнеўскага заканчваўся працоўны кантракт, і прадпрыемства не збіралася працягваць яго. Наталля Жызнеўская працуе ў цэху на мясакамбінаце ў Гомелі больш за 6 гадоў. Галоўнай прычынай узніклых праблем Наталля лічыць асабістую непрыязнасць з-за брата, які загінуў на Майдане.

Днямі Наталлі паведамілі, што працягнуць з ёй працоўны кантракт яшчэ на 6 месяцаў.

– Мне патэлефанаваў намеснік дырэктара і запрасіў на сустрэчу, – сказала «Народнай Волі» Наталля Жызнеўская. – Маўляў, няма падстаў працягваць кантракт, але з-за таго, што пра вас пішуць СМІ, кантракт працягнем яшчэ на паўгода з выпрабавальным тэрмінам. Адпрацавала больш за 6 гадоў і даслужылася да выпрабавальнага тэрміну! Склалася ўражанне, што, як толькі ўсё ўляжацца, мяне звольняць.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

КАРЦІНА ДНЯ

Вяртанне Ганны Шарэйка

Рабочыя Віцебскай птушкафабрыкі сустракалі свайго дырэктара з хлебам-соллю, кветкамі, паветранымі шарыкамі і плакатамі.

Амаль 2 гады – са жніўня 2014 года – Шарэйка правяла за кратамі. І хоць гэты час яе працоўны кабінет пуставаў – чакаў сваю гаспадыню.

Як вядома, у пятніцу 10 чэрвеня Ганну Шарэйка вызвалілі ў зале Вярхоўнага суда адразу пасля агалошвання прысуду. Яе прызналі вінаватай па злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі і прыгаварылі да 2,5 года пазбаўлення волі і больш як да 30 мільёнаў штрафу. Аднак, улічваючы адбыты за кратамі тэрмін і амністыю, яе вызвалілі ў зале суда. У першыя хвіліны на свабодзе Ганна Шарэйка паведаміла журналістам, што не мае ні на кога крыўды і калі ёй дазволяць, то з радасцю вернецца на сваё працоўнае месца. І вось вярнулася!

НУ І НУ!

Была дырэктарам рэстарана – стала прастытуткай

Літоўская паліцыя затрымала ў Вільнюсе дзвюх прастытутак з Беларусі, піша літоўскі партал delfi.lt.

Гэтых жанчын паліцэйскія затрымліваюць не ўпершыню: іх некалькі разоў ужо штрафавалі за прастытуцыю. Супрацоўнікі паліцыі кажуць, што беларускі спраўна плацяць штрафы і заўсёды прыходзяць на пасяджэнні суда. Нашы суайчынніцы асцерагаюцца, што за нявыплату штрафаў ім могуць не выдаць літоўскія візы.

У Літве прастытутку, затрыманую першы раз, штрафуюць на палову мінімальнага пакарання – 43 еўра. Тым, хто трапіў не ўпершыню, пагражае штраф ад 144 да 289 еўра. Між тым гадзіна "працы" самых прастытутак каштуе 100 еўра (паўгадзіны – 70 еўра).

Адна з затрыманых беларусак расказала паліцэйскім, што раней працавала дырэктаркай рэстарана ў Беларусі і зарабляла 600 еўра ў месяц. Яна адзначыла, што сярэдні заробак у Беларусі складае 300 еўра, а прадукты каштуюць даражэй, чым у Літве. Памеры сваіх даходаў у Вільнюсе яна не назвала, заявіўшы, што яны непастаянныя.

СУМНАЯ ГІСТОРЫЯ

Памыўка ў… ночвах

З мінулага стагоддзя стаіць у Самахвалавічах будынак лазні з забітымі вокнамі.

А некалі тут мясцовыя людзі парыліся.

Самахвалавічы, што пад Мінскам, хутка будуць мне сніцца. І гэтаму ёсць прычына.

Першы раз я наведваўся ў вышэйназваны прыгарадны пасёлак у 2010 годзе. І не па сваёй ініцыятыве. Выклікаў галоўны рэдактар і хітравата спытаў:

– Ты даўно быў у парыльні?

– Пару месяцаў таму, – не пакрывіў душой я.

– Тады збірай манаткі – і ў лазню! Паедзеш на радакцыйнай машыне, паколькі яна не ў Мінску, а ў Самахвалавічах.

Не ведаю, што было на той момант у галаве шэфа (на якія толькі штучкі-дручкі ён у нас не здольны), але я вымушаны быў падпарадкавацца яго загаду. Прыхапіўшы з дому венік і тое-сёе з бялізны, махнуў па ўказаным адрасе.

Уважлівыя чытачы, магчыма, памятаюць пра што я тады, у 2010 годзе, пісаў, вярнуўшыся з Самахвалавічаў. На жаль, я не толькі не папарыўся, а нават і не памыўся.

Высветлілася, што грамадскую лазню там гадоў ужо дзесяць як зачынілі. Адпала ў ёй неабходнасць? Пачаў вывучаць праблему. Самахвалавічы – мястэчка са змешаным тыпам забудовы. Малапавярховыя шматкватэрныя цагляныя дамы, у якіх, зразумела, ёсць халодная і гарачая вада, можна пастаяць пад душам і нават паляжаць у ванне. А як быць тым, хто жыве ў прыватным сектары? Далёка не ва кожным падвор'і ёсць лазня. А, скажам, дамы на вуліцы Паркавай, той самай, дзе і стаіць будынак былой лазні, увогуле не маюць водаправода.

– У гэтых хатах ніколі не было вады. Не тое што гарачай – ніякай, – распавяла мне тады Людміла Іванаўна, мясцовая жыхарка. – Ходзім за вадой да калонак. Летам яшчэ нічога, а вось ранняй вясной ці восенню не вельмі зручна. Дарога ў слоце, паспрабуй данясі вёдры-бідоны. Вось так і ходзім, каб бялізну памыць ці ежу прыгатаваць. Мыемся хто як: хто ў тазіках плюхаецца, хто ў драўляных ночвах, якія засталіся яшчэ ад старэйшых пакаленняў, хто да сваякоў ці суседзяў просіцца. Канешне, калі б працавала лазня, было б значна зручней…

Шэсць гадоў мінула з таго часу, як я вярнуўся з Самахвалавічаў непапараным і непамытым. Затое, помню, добра "выпарыў" мяне рэдактар за тое, што я не пагрукаў ва ўсе кабінеты раённых чыноўнікаў і не паставіў перад імі пытанне рубам: "Як гэта так, на дварэ XXI стагоддзе, а людзі ў Самахвалавічах, што знаходзяцца ў нейкіх 15 кіламетрах ад Мінска, не могуць памыцца?"

І вось нядаўна тэрмінова выклікаў галоўны рэдактар і загадаў:

– Едзь зноў у Самахвалавічы, можа, там ужо не проста лазня, а маскоўскія "Сандуны" адбудаваны…

Што і казаць, лазню ў Самахвалавічах даўно павінны былі давесці да ладу. Прыгадаю, што распавядаў мне ў жніўні таго ж 2010 года старшыня Самахвалавіцкага сельсавета Уладзімір Локан: *"Пытанне адносна грамадскай лазні ў Самахвалавічах вырашаецца. Хто і калі яе зачыняў, я вам не скажу, бо працую на пасадзе толькі год, а лазню зачынілі значна раней. Паводле маёй інфармацыі, прычынай таго, што лазня зачынілася, быў аварыйны стан будынка. Ён значыцца на балансе ўпраўлення жыллёва-камунальнай гаспадаркі Мінскага раёна. Зараз падрыхтаваны ўсе дакументы для таго, каб будынак прадаць інвестару з адной умовай: пасля рамонту тут павінна адчыніцца новая лазня. Так што пытанне гэта будзе вырашана".*

Амаль праз год, у маі 2011 года, я меў яшчэ адну сустрэчу са старшынёй Самахвалавіцкага сельсавета. Што ён сказаў? А вось што: *"Інвестар для рамонту лазні знойдзены. Наколькі я ведаю, хутка будзе заключана дамова паміж ім і Мінаблвыканкамам на правядзенне рамонту самахвалавіцкай лазні".*

І вось я зноў у Самахвалавічах. Прайшло пяць гадоў – і ніякіх зрухаў. Як боўталіся многія людзі ў ночвах, так і боўтаюцца. У іх па-ранейшаму няма магчымасці папарыцца з венічкам, пастаяць пад цёплым душам, а затым зазірнуць у буфет і выпіць келіх халодненькага піва. Такія ўмовы створаны для жыхароў сталіцы, а яны, вясковыя, маўляў, абыдуцца і ночвамі ў сенях.

У той дзень, калі я наведваў Самахвалавічы, старшыня сельсавета быў на бальнічным, але праз памочніцу мне ўдалося яго расшукаць. І вось што высветлілася. Са слоў Уладзіміра Локана, у рэшце рэшт завяршылася гісторыя з інвестарам, які па сваіх прычынах праект рамонту будынка адклаў. Праўда, у чалавека, які выкупіў аб'ект, пакуль няма грошай на рэалізацыю праекта…

Заўважце, у мінулым стагоддзі ў Самахвалавічах працавала грамадская лазня, у гэтым – ніводнага дня. Вось вам і прагрэс, вось вам і цывілізацыя!

У Мінск яна, дабрата, прыйшла, у Самахвалавічы – не. Чаму? На гэты раз пытанне рубам "Народная Воля" ставіць ужо не перад раённымі чыноўнікамі, а перад абласнымі. І калі ў бліжэйшы час, да выбараў, жыхары гэтага мястэчка, якія пражываюць у звычайных вясковых хатах, не змогуць, як белыя людзі, нармальна памыцца, тады дойдзем і да "Чырвонага дома".

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Самахвалавічы–Мінск.

КУЛУАРЫ

Продается завод, который принадлежал миллионеру Александру Муравьеву

*Как стало известно «Народной Воле», на продажу выставляется СЗАО «Стеклозавод «Елизово», основным владельцем акций которого до недавнего времени являлся известный бизнесмен **Александр Муравьев.** Некоторое время счета и имущество предприятия находились под арестом – по решению КГБ имущественный комплекс предприятия был признан вещественным доказательством по делу задержанного бизнесмена. Кто сегодня является владельцем стеклозавода? Какую зарплату получают рабочие на «Елизово»? С каким «сюрпризом» и за сколько продается завод? На эти и другие вопросы «Народной Воле» ответил внешний управляющий предприятия **Николай Шевкунов**.*

Из архива

Александр Муравьев когда-то считался одним из самых успешных бизнесменов в Беларуси, его называли «стекольным королем». В начале июня 2015 года Муравьева задержали в аэропорту – он собирался лететь в Вену.

Вместе с Александром в СИЗО отправились два его родных брата и еще несколько человек, имеющих отношение к ОАО «Мотовело». Сегодня за решеткой находятся двое из трех братьев Муравьевых.

Как сообщала «Народная Воля», Муравьева и его партнеров по бизнесу обвинили в невыполнении условий инвестиционного договора, а также в выводе за границу оборудования и денежных средств ОАО «Мотовело».

ЗАО «Стеклозавод «Елизово» – белорусско-австрийское предприятие, входящее в состав ATEC Holding GmbH, зарегистрированной в Австрии компании. Председателем наблюдательного совета группы компаний АТЕС является Александр Муравьев. 65 процентов акций елизовского стеклозавода с 2002 года принадлежало холдингу Муравьева, остальные – государству. Группа компаний Муравьева инвестировала в Гомельский стеклотарный завод, предприятие по выпуску упаковки «Елипак», в 2007 году выкупила «Мотовело».

После ареста Муравьева на подконтрольных ему предприятиях работали самые разные проверки. На «Елизово» была весьма непростая ситуация: остановились два из трех цехов предприятия. Завод имел около десятка миллионов долларов долгов только за газ! Предприятие оказалось под угрозой закрытия. Стоит заметить, что для многих жителей поселка Елизово закрытие стекольного завода означало катастрофу в буквальном смысле слова – других предприятий здесь нет, а это значит, что работать больше негде…

Было объявлено о процедуре банкротства, однако в начале апреля Хозяйственный суд Могилевской области признал нецелесообразным проводить санацию СЗАО «Стеклозавод «Елизово», и в отношении него было начато ликвидационное производство. Практически в это же время КГБ наложил арест на имущество стеклозавода. Это значит, что любая деятельность на предприятии должна была прекратиться до приговора суда над Александром Муравьевым. Но в конце мая арест сняли. Кстати, во многом благодаря усилиям внешнего управляющего Николая Шевкунова.

– Сегодня ситуация нормализовалась: завод работает, люди получают зарплату, – *рассказал «Народной Воле» Николай Алексеевич.*

– Но предприятие на самом деле продается?

– Да, 21 июля выставляем на торги. Продаем за 291,5 миллиарда белорусских рублей.

– А почему именно такая цена?

– Такова независимая оценка, которую проводили эксперты Института недвижимости и оценки.

– Знаю, у завода много долгов, что с ними?

– Долги есть. И немало. Почти в два раза больше, чем стоимость самого предприятия.

– То есть завод продается с «сюрпризом»?

– «Сюрприз» этот устроили давно. Сейчас предприятие работает нормально. Абсолютно спокойная обстановка в коллективе, все получают зарплату, мы платим налоги. Все более-менее нормализуется.

– Может, уже известно, кто проявляет интерес к покупке стеклозавода?

– Не в курсе. Вот объявим о торгах – кто первый заявит о покупке и внесет предоплату, тому и продадим.

– Выходит, к Александру Муравьеву стеклозавод «Елизово» сегодня уже не имеет никакого отношения?

– Да, так и есть. Раньше 65 процентов акций было у австрийской фирмы. Муравьев являлся представителем этой австрийской фирмы и участвовал в управлении предприятием.

– А теперь что с его акциями, отобрали?

– С момента возбуждения производства по уголовному делу от права собственника он отстранен, а имуществом распоряжается управляющий, то есть я. И собственников предприятия уже как таковых нет. Имущественный комплекс выставляется на продажу.

– Но ведь приговора суда еще нет. А вдруг Муравьева оправдают и он заявит о своих правах на стеклозавод?

– Он уже не имеет никакого отношения к заводу. Был совет, на котором было принято решение подать заявление на банкротство. Они действительно были банкротами.

– Доруководились?

– Ну… Может, так и не надо говорить. Много обстоятельств разных... Все решит суд. Но доля вины бывших владельцев, конечно, есть.

Сейчас предприятие работает рентабельно, имеются заказы – рассмотрены заказы уже на три месяца вперед. В принципе, предприятие загружено работой, даже немного не хватает мощностей. Зарплата нормальная, авансы платим. Одним словом, все нормализовалось.

– Средняя зарплата, если не секрет, какая?

– 6 миллионов 800 тысяч. Но есть те, кто зарабатывает и больше, например, если работаешь на печах – можешь и 11, и 15 миллионов заработать.

– При приходе нового собственника завод сохранит свой профиль?

– Обязательно! И коллектив весь сохранится. Я вам больше скажу: даже при ликвидационном производстве мы не сократили производственный темп. По закону положено: если ликвидация – значит, предприятие останавливается и продается. А мы работаем, расширяем ассортимент и увеличиваем объем производства.

Марина КОКТЫШ.

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

У Славакію на рэабілітацыю

Двухгадовая Жэня Кудраўцава, якая праглынула батарэйку, пройдзе курс аднаўлення ў еўрапейскай клініцы.

Як ужо паведамляла «Народная Воля», самаадчуванне двухгадовай палачанкі пагоршылася 12 жніўня мінулага года. У дзяўчынкі знік апетыт, яе пачало ванітаваць. Спалоханыя бацькі недалічыліся адной літыевай батарэйкі і выклікалі «хуткую дапамогу». У выніку некалькіх абследаванняў полацкія медыкі не ўбачылі ў арганізме дзяўчынкі батарэйку і паставілі дыягназ «бранхіт».

Праз некаторы час стан Жэні пагоршыўся, і яна была тэрмінова дастаўлена ў Мінск. Сталічныя лекары правялі аперацыю і выцягнулі батарэйку з арганізма дзіцяці.

– *Спадзяваліся, што стрававод зацягнецца, але потым зноў пачаліся ўскладненні, адкрыўся крывацёк,* – кажа мама Жэні Кацярына. – *Калі выдалілі страваводд, лекары ўбачылі, што пацярпелі трахея і аорта. З-за гэтага пацярпеў мозг, дзіця стала інвалідам. Мінскія дактары дзівіліся, як пасля ўсяго гэтага яна змагла выжыць!*

Паводле слоў Кацярыны Кудраўцавай, для дзіцяці такога ўзросту з такім дыягназам патрабуецца спецыяльная рэабілітацыя, якую пакуль не праводзяць у медыцынскіх установах Беларусі. Бацькі пацярпелага дзіцяці знайшлі прыдатную клініку ў Еўропе.

– *Мы ўжо сабралі ўсе дакументы, купілі квіткі і 20 чэрвеня ляцім у Славакію,* – сказала «Народнай Волі» Кацярына. – *Рэабілітацыйны курс абыдзецца ў 6 тысяч еўра і зойме больш за два тыдні. На дабрачынны рахунак таксама паступаюць грошы, шмат неабыякавых людзей, якія гатовы дапамагчы. Судовыя пасяджэнні над полацкімі медыкамі, якія лячылі Жэню, пачнуцца ўжо на гэтым тыдні.*

Аказаць дапамогу ў рэабілітацыі Жэні Кудраўцавай можа любы жадаючы:

Дабрачынныя рахункі адкрыты ў філіяле 216 – г.Полацк, вул.Ф.Скарыны, 4; УНП 300230580; МФА 150801648:

– беларускія рублі – транзітны рахунак 3819382106849 на дабрачынны рахунак 000020 у філіяле 216, бестэрміновы,

– еўра – транзітны рахунак 3819382311360 на дабрачынны рахунак 000010 у філіяле 216, бестэрміновы,

– расійскія рублі – транзітны рахунак 3819382311360 на дабрачынны рахунак 000010 у філіяле 216, бестэрміновы,

– долары ЗША – транзітны рахунак 381938211360 на дабрачынны рахунак 000038 у філіяле 216, бестэрміновы.

Прызначэнне плацяжу: для залічэння на дабрачынны рахунак, адкрыты на імя Кудраўцавай Кацярыны Віктараўны на лячэнне дачкі Кудраўцавай Жэні.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

МЕРКАВАННЕ

Купюры быццам з іншай краіны

– У папярэднія дзве дэнамінацыі замена банкнот прадугледжвала іх падабенства, то бок колер, выявы, якія на іх змяшчаліся, больш-менш адпавядалі іх наміналу, – пракаментаваў радыё "Рацыя" замену грошай эксперт установы "Стратэгічная думка" **Аляксей Харкевіч.** – Упершыню банкноты старыя і новыя, якія будуць, не кажучы ўжо пра манеты, ніяк не будуць суадносіцца паміж сабой, то бок гэта будуць зусім іншыя купюры, быццам купюры з іншай краіны. Зразумела, што гэта дадатковы псіхалагічны эффект. Людзі, асабліва старэйшага пакалення, дакладна будуць губляцца і не будуць разумець рэальнага кошту тавараў.

Як вядома, грашовая рэформа ў Беларусі стартуе з 1 ліпеня гэтага года. Банкноты старога ўзору можна будзе абмяняць да 31 снежня.

ШОУ-БІЗНЕС

IVAN праспявае для Лукашэнкі

Ля аграгарадка Александрыя 9–10 ліпеня пройдзе чарговае "Купалле".

Галоўнай падзеяй першага дня на фальклорным свяце "Купалле" ("Александрыя збірае сяброў") стане вялікі гала-канцэрт "Купальская казка". Як паведаміла **Ірына Дрыга**, першы намеснік міністра культуры, на яго запрошаны Аляксандр Лукашэнка. Згодна з папярэдняй праграмай, перад ім і іншымі гледачамі выступяць ансамбль "Харошкі", Нацыянальны хор імя Цітовіча і артысты дзяржаўнага цырка. Сярод спевакоў запрошаны **IVAN,** які нядаўна няўдала выступіў на "Еўрабачанні", **Аляксандр Саладуха,** украінка **Таісія Павалій,** а таксама жаночая група **"Лас-Вегас".**

Нагадаем, што свята "Купалле" ("Александрыя збірае сяброў") ладзіцца штогод з 2010 года. Яно традыцыйна праходзіць на беразе Дняпра каля моста, які злучае два населеныя пункты: Александрыю Магілёўскай вобласці і Копысь Віцебскай вобласці.

Вадзім БРОННІКАЎ.

РЭАЛІІ

У дзясятцы горшых краін

Эксперты Міжнароднай канфедэрацыі прафсаюзаў (МКП) прэзентавалі Глабальны індэкс па правах працоўных 2016. Дадзены рэйтынг ранжыруе 141 краіну па 97 сусветна прызнаных крытэрыях з мэтай ацаніць ступень абароны працоўных як на заканадаўчым узроўні, так і на практыцы.

У дзясятку горшых краін для працоўных увайшлі Беларусь, Кітай, Калумбія, Камбоджа, Гватэмала, Індыя, Іран, Катар, Турцыя і ААЭ.

АСОБЫ

Урал Латыпаў працаваў на маскоўскіх ранцье

Што звязвае беларускага сенатара Уладзіміра Сянько і расійскага мільярдэра Міхаіла Прохарава?
Чым цяпер займаецца Іван Антановіч?
Колькі зарабляе ў Маскве Урал Латыпаў?
"Народная Воля" ўзгадала ўсіх кіраўнікоў айчыннага МЗС і высветліла, куды яны сыходзяць пасля міністэрскай пасады.

Музей ва ўласным катэджы

З моманту абвяшчэння незалежнасці Беларусі ў Міністэрстве замежных спраў змянілася ўжо шэсць кіраўнікоў. Апошнім міністрам замежных спраў БССР і першым міністрам замежных спраў незалежнай Беларусі стаў **Пётр Краўчанка** (1990–1994). Былы сакратар Мінскага гаркама кампартыі, Пётр Кузьміч перамог на выбарах у Вярхоўны Савет 12-га склікання. Па прапанове **Вячаслава Кебіча** дэпутаты зацвердзілі яго на пасадзе міністра.

Расказваць біяграфію Пятра Кузьміча пасля адстаўкі – усё роўна, што пісаць авантурны раман. У 1995-м Краўчанка перамог на чарговых парламенцкіх выбарах і вярнуўся ў вялікую палітыку, узначаліўшы камісію па міжнародных справах у Вярхоўным Савеце 13-га склікання. Экс-міністр падтрымаў ініцыятыву па імпічменце ў дачыненні да прэзідэнта Лукашэнкі, і пасля роспуску парламента не быў уключаны ў склад Палаты прадстаўнікоў.

Урал Латыпаў, Сяргей Мартынаў, Пётр Краўчанка, Уладзімір Макей, Іван Антановіч, Міхаіл Хвастоў, Уладзімір Сянько.

Фота Сяргея Балая, Tut.by.

Але ў 1998-м Краўчанка нечакана вярнуўся на дзяржаўную службу – стаў паслом у Японіі (і па сумяшчальніцтве на Філіпінах). Вяртанне на Радзіму ў 2002-м было звязана са скандалам. Атрымаўшы паведамленне пра адстаўку, Краўчанка на некалькі дзён знік. Як сцвярджалі тагачасныя СМІ, ён нібыта прыхапіў з сабой фінансавыя і афіцыйныя дакументы, а таксама пячатку місіі.

Пасля вяртання Пётр Кузьміч напісаў кнігу мемуараў "Беларусь на ростанях: нататкі дыпламата і палітыка" (дарэчы, яна друкавалася ў "Народнай Волі") і заявіў пра свае палітычныя амбіцыі. Але публічна кінуць пальчатку **Аляксандру Лукашэнку** Краўчанка так і не наважыўся.

У вольны час дыпламат займаўся калекцыянiраваннем рэчаў, звязаных з родам Агінскіх. Летась ён прэзентаваў невядомыя лісты прадстаўнікоў гэтага роду, набытыя на аўкцыёнах. Цяпер яны захоўваюцца ў прыватным музеі імя Агінскага, які заснаваў сам Краўчанка. Але шараговых наведвальнікаў туды не пусцяць, бо музей пакуль займае адзін з пакояў катэджа ў Раўбічах, дзе жыве экс-міністр. Як сказаў Краўчанка "Народнай Волі", *"адчыняць уваход для публікі ва ўласны катэдж я не буду".*

Дапамога мільярдэру Прохараву

Пасля перамогі Аляксандра Лукашэнкі на першых прэзідэнцкіх выбарах Міністэрства замежных спраў узначаліў кадравы дыпламат **Уладзімір Сянько** (1994–1997). Дагэтуль ён з'яўляўся намеснікам Краўчанкі, працаваў паслом у Польшчы і Вялікабрытаніі.

Пасля адстаўкі з пасады міністра Сянько вярнуўся на пасольскую службу. Ён з'яўляўся паслом у Францыі, Іспаніі і Партугаліі, а таксама пры ЮНЕСКА (1997–2004). Пасля – у Бельгіі, адначасова – пры Еўрасаюзе і НАТА (2004–2011). Напярэдадні передапошніх прэзідэнцкіх выбараў менавіта Уладзіміра Сянько называлі адным з ініцыятараў перазагрузкі адносін Беларусі з Еўропай. Аднак пасля разгону дэманстрацыі ля Дома ўрада Сянько быў адкліканы з Бруселя ў Мінск і з тых часоў не з'яўляўся на публіцы.

У верасні 2012 года Сянько вярнуўся ў вялікую палітыку. Ён быў абраны членам Савета Рэспублікі ад Мінска. У Верхняй палаце беларускага парламента дыпламат узначальвае Пастаянную камісію па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы. Сёлета чакаюцца новыя выбары. Але Сянько цалкам можа захаваць сваю пасаду. У беларускай гісторыі вядомы прыклады, калі сенатары заставаліся на сваёй пасадзе два тэрміны запар.

Цікава, што ў Савет Рэспублікі Сянько быў абраны тады, калі з'яўляўся прадстаўніком расійскага бізнесу – быў памочнікам дырэктара прадстаўніцтва расійскай кампаніі "Ё-инжиниринг" у Беларусі. Апошняя займалася распрацоўкай знакамітага "ё-мабіля" (электрамабіля). Майстэрня кампаніі размяшчалася ў мікраараёне "Шабаны". Праект фінансаваў расійскі мільярдэр **Міхаіл Прохараў**. Але ў 2014 годзе праект "ё-мабіля" быў афіцыйна закрыты. Афіцыйна гэта патлумачылі эканамічнымі прычынамі: вытворчасць электрамабіляў стала нявыгаднай. Летам 2015 года закрылася і сама фірма. Аднайменная кампанія, якая існуе ў Маскве, працуе на рынку прамысловых матэрыялаў і не звязана з аўтамабілямі.

Магчыма, Сянько спатрэбіўся "Ё-инжинирингу" для лабіравання праекта ў Беларусі. У любым выпадку праца ў кампаніі не перашкодзіла дыпламату вярнуцца ў палітыку.

Праца над «Прэзідэнцкай рэспублікай»

Пасля Сянько новым міністрам замежных спраў стаў **Іван Антановіч** (1997–1998). Доктар філасофскіх навук, у савецкія часы ён узначальваў аддзел культуры ЦК КПБ. Але на сваёй пасадзе Антановіч прабыў усяго два гады. Кажуць, Іван Іванавіч сышоў з МЗС пасля канфлікту, звязанага з пасёлкам Драздоў. Нагадаем, што беларускія ўлады паспрабавалі выселіць адтуль замежных дыпламатаў. Драздоў былі абвешчаны рэзідэнцыяй прэзідэнта Беларусі. Таму дыпламаты пакінулі Беларусь і адправіліся для кансультацый у свае краіны. Паводле некаторай інфармацыі, Антановіча зрабілі вінаватым за той канфлікт.

Як зласліва пісаў у мемуарах Пётр Краўчанка, які не любіў Івана Іванавіча, *"Лукашэнка не прапанаваў Антановічу нават пасады пасла ў якой-небудзь трэцеразраднай краіне. Некаторы час пасля адстаўкі той выкладаў філасофію ў сталічным Універсітэце культуры, а потым паехаў шукаць лепшага жыцця ў Маскву".* У сталіцы Расіі Антановіч займаецца выкладчыцкай працай.

На пачатку 2015 года былы дыпламат прэзентаваў у сталічным Лінгвістычным універсітэце сваю кнігу «Беларусь у глабальным свеце». Для свайго ўзросту 79-гадовы Антановіч выглядаў добра і выступаў упэўнена. Не забыўся нагадаць пра сваю фішку: ЗША кіруе не прэзідэнт Абама, а масоны.

Калі меркаваць па рэцэнзіі на кнігу Антановіча, змешчанай у газеце "Советская Белоруссия", цяпер былы міністр працуе над даследаваннем "Прэзідэнцкая рэспубліка", дзе хоча *"выкласці свае ўяўленні пра сучаснае і будучае Беларусі".*

Свой чалавек у Маскве

Доктар юрыдычных навук і выхадзец з КДБ **Урал Латыпаў** застаецца адзіным міністрам, які пасля працы ў МЗС (1998–2000) пайшоў на павышэнне: спачатку стаў дзяржаўным сакратаром Савета бяспекі, а потым узначаліў Адміністрацыю прэзідэнта. З апошняй пасады Урал Рамдракавіч быў вызвалены ў лістападзе 2004 года. З таго часу ён шчыруе ў сферы бізнесу. Спачатку Латыпаў з'яўляўся старшынёй кансультацыйнага савета "Лукойл-Беларусь", але потым на пэўны час знік з поля зроку журналістаў. Пазней яго заўважылі ў Маскве. Там Латыпаў узначаліў кампанію "Директ-Менеджмент", якая кіравала аб'ектамі нерухомасці ў Маскве. Зарплаты Латыпава дазволілі яму купіць сваім дзецям дзве кватэры на агульную суму 930 тысяч долараў.

У ліпені 2014 года Урал Рамдракавіч увайшоў у назіральны савет "Альфа-банка" як трэці незалежны дырэктар. На новай пасадзе былы дыпламат стаў займацца стратэгіяй развіцця банка, ацэнкай дзейнасці праўлення, зацвярджэннем справаздач і планаў.

Напрыканцы мінулага месяца пра актыўнасць Латыпава напісала уплывовая маскоўская газета "Коммерсант". Гаворка ішла пра бацьку і сына, **Юрыя** і **Аляксея Хоціных**, якія прыехалі ў Маскву з Беларусі. На радзіме яны займаліся вытворчасцю касметыкі і бытавой хіміі (Юрый Хоцін кіраваў фірмай "Белкосмекс"). У сталіцы Расіі яны заняліся пакупкай нерухомасці. Па выніках 2015 года іх прыбытак ад здачы ў арэнду 2 мільёнаў квадратных метраў у Маскве склаў, паводле падлікаў часопіса "Forbes", 325 мільёнаў долараў. Выданне паставіла бацьку і сына на 8-е месца ў рэйтынгу "Каралі расійскай нерухомасці". Паводле інфармацыі "Forbes", Хоцін-малодшы валодае амаль мільярдам долараў.

У 2011 годзе Хоціны набылі ў сваю ўласнасць "Горбушкин двор" – гандлёвы цэнтр, дзе прадавалі аўдыё- і відэапрадукцыю, камп'ютарную тэхніку. Мінулым уласнікам "Двора" з'яўляўся маскоўскі тэлевізійны завод "Рубин" (адзначым, што з 2003 года ён займаўся выключна кіраваннем камерцыйнай нерухомасцю). Кампанія "Директ-Менеджмент", якую ўзначальваў Латыпаў, – упраўляючая структура холдынга МТЗ "Рубин". Як сцвярджае "Коммерсант", перад продажам "Горбушкиного двора" *"ў савет дырэктароў «Рубина» ў інтарэсах пакупнікоў увайшоў Урал Латыпаў".*

Гэта была адна з першых здзелак Хоціных з маскоўскай нерухомасцю, пасля чаго іх справы рэзка пайшлі ўверх. Як сцвярджаюць расійскія выданні, сям'я Хоціных знаходзіцца ў добрых адносінах з экс-міністрам унутраных спраў Беларусі **Уладзімірам Навумавым**, які пазнаёміў іх з **Барысам Грызловым**, экс-міністрам унутраных спраў Расіі, экс-спікерам Дзярждумы і цяперашнім старшынёй Вышэйшага савета партыі "Единая Россия". Паводле інфармацыі "Коммерсанта" і "Forbes", інтарэсы Хоціных ва ўрадзе Расіі лабіруе Барыс Грызлоў або паводле яго просьбы экс-кіраўнік ФСБ **Мікалай Патрушаў**. Як нагадвае "Коммерсант", на вышэйшых курсах КДБ у Мінску Латыпаў быў начальнікам кафедры, якую ў свой час закончылі віцэ-прэм'ер Расіі **Сяргей Іваноў** і той жа Патрушаў.

Кадравыя дыпламаты

Наступнымі міністрамі замежных спраў былі кадравыя дыпламаты. Пасля сваёй адстаўкі **Міхаіл Хвастоў** (2000–2003) з'яўляўся апошнім на дадзены момант паслом Беларусі ў ЗША (пасля пахаладання ў адносінах з Беларуссю інтарэсы нашай краіны прадстаўлялі толькі часовыя паверанныя). З 2009-га з'яўляўся пастаянным прадстаўніком Беларусі пры аддзяленні ААН і іншых міжнародных арганізацыях у Жэневе. У жніўні 2015 года 66-гадовага Хвастова адправілі ў адстаўку. *"Я ахарактарызаваў бы Хвастова як вернага чыноўніка,* – пісаў палітычны аглядальнік Раман Якаўлеўскі. – *Ён зрабіў сабе кар'еру ад кіраўніка пратакола да віцэ-прэм'ера. Я нагадаю, што Хвастоў нейкі час быў адначасова і міністрам замежных спраў, і віцэ-прэм'ерам. Быў такі статус у МЗС. Калі параўнаць яго актыўнасць з сённяшнім міністрам замежных спраў Уладзімірам Макеем, то Хвастоў, безумоўна, саступаў. Тады роля кіраўніка МЗС была не настолькі важнай. Ніякіх гучных ініцыятыў з боку міністра Хвастова я не адзначыў бы. Ён годна і акуратна выконваў свае абавязкі".*

Наступным міністрам стаў **Сяргей Мартынаў**, які затрымаўся на гэтай пасадзе ажно дзевяць гадоў (2003–2012). *"Прапрацаваўшы амаль 10 гадоў на пасадзе міністра, Сяргей Мікалаевіч адносна даўно ўжо выказаў жаданне папрацаваць на іншай рабоце,* – заявіў Аляксандр Лукашэнка. – *Гэта была ініцыятыва Сяргея Мікалаевіча. Пры тым, з майго пункту гледжання, яна выглядала вельмі годна, па-мужчынску. Асабліва матывацыя".* У кастрычніку 2012-га Мартынаў стаў спецыяльным прадстаўніком кампаніі "РуссНефть" у Беларусі. Як паведамілі ў кампаніі, дыпламат стаў адказваць за паглыбленне супрацоўніцтва з Беларуссю і ўдзел у распрацоўцы і рэалізацыі перспектыўных нафтагазавых праектаў у рэспубліцы і іншых краінах.

Цяпер Міністэрства замежных спраў узначальвае **Уладзімір Макей**.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПРОБЛЕМА

Жалобщики на врачей преследуют одну цель – заработать

С резким заявлением выступил главный редактор журнала «Здравоохранение», доктор медицинских наук, профессор Юрий Абаев.

В последнее время в прессе развернулась дискуссия о том, насколько обоснованно пациенты жалуются на врачей и помощь, оказанную ими в медучреждениях.

Свое мнение о данной проблеме высказал и профессор кафедры детской хирургии Минского медуниверситета, редактор журнала «Здравоохранение» **Юрий Абаев**. Юрий Кафарович известен тем, что публично говорит об острых проблемах белорусской медицины.

«Никто не увидит изъяны в работе системы здравоохранения лучше, чем больные, их родственники и близкие. Сталкиваясь с неудовлетворительной организацией лечебного дела, они остро реагируют на недостатки в отрасли. Эта естественная реакция выливается в претензии и замечания, нередко справедливые и полезные. Однако в потоке объективной критики все чаще встречаются необоснованные жалобы, преследующие корыстные цели. Появился своеобразный «медицинский экстремизм», когда пациент, получивший качественную услугу, провоцирует находящееся в сфере правового регулирования недоразумение. Начинается конфликт, целью которого является возмещение денежных затрат, скидки, преференции, повышенное внимание и т.д.

Появлению «медицинского экстремизма» способствовала бывшая ранее полностью бесплатной медицина и патерналистский подход, когда врач имел только обязанности и ответственность, а пациент – права и требования. Это породило потребительское отношение к здравоохранению и сформировало представление, что пациенту «все должны».

По мнению Юрия Абаева, причин «медицинского экстремизма» две. Первая – специфика медицинской деятельности не учитывается белорусскими законами. Вторая – юридическая беспечность руководителей медицинских учреждений.

«Основной расчет пациента-«экстремиста» основан на боязни субъекта оказания медицинских услуг огласки и негативных последствий для своей репутации, – считает профессор. – *Предъявляя претензии, он хорошо осведомлен, насколько тернисты пути разрешения конфликта, и рассчитывает, что с жалобщиком связываться не будут, пойдут на досудебное соглашение. В противном случае конфликт может перерасти в публичный скандал со всеми полагающимися атрибутами – тенденциозное освещение в прессе, проверки, санкции и т. д.»*

Как же бороться с «медицинским экстремизмом»? По мнению Юрия Абаева, помимо совершенствования юридической базы (а на это потребуется время) сами медучреждения свои усилия должны направить не на примирение, «*а на выработку аргументированной позиции для отказа в удовлетворении претензий пациента и уверенно отстаивать свое доброе имя».*

«В противном случае, заняв невыгодное положение защиты, медицинский центр или клиника обречены на долгие разбирательства, которые кроме потери времени и материальных издержек негативно отразятся на имидже учреждения. А злые языки, как известно, страшнее пистолета. Конечно, истина восторжествует, но порок здесь никогда не наказывается. Это хорошо знают жалобщики. Так демократический, необходимый и полезный для общества инструмент – право жаловаться – превращается в свою противоположность, терроризируя и сковывая инициативу медиков», – считает профессор.

«Медицинский экстремизм» – явление новое, родина его – заграница но, попав на отечественную почву, сдобренную предприимчивостью и формирующимися рыночными отношениями, зерно соблазна «содрать денег» может дать богатый урожай. «*Рецепт профилактики – идеальная юридическая «чистота» в отношениях с пациентом»,* – резюмирует Юрий Абаев.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Абраннікаў адкрыта прасейваюць праз сіта

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што трэба распрацаваць дзесятак крытэрыяў, паводле якіх дзяржава будзе падтрымліваць тых ці іншых кандыдатаў на сёлетніх выбарах у Палату прадстаўнікоў.

Казала ўлада, што любы
Паедзе ў нас можа ў дэпутаты:
Сляпы, глухі, крывы, рабы,
Тым болей бедны ці багаты –
Абы хоць трохі летры клёк.
Улада гэтак гаварыла,
Ды вецька ўсё ж зрабіў намёк:
Не сунься, як не тое рыла...
Маўляў, правераных асоб
Патрэбна прапускаць праз сіта,
А тых, што ўладзе неўспадоб,
Нах пасылаць амаль адкрыта.
Крытэрый мець патрэбна нам
(І не адзін, а нават дзесяць!),
Інакш абраннікі бедлам
Ці бунт увогуле "замесяць".
Які ж патрэбны дэпутат?
Найперш аддадзены і рахманы,
Каб не плявузгаў дужа шмат
І каб "не сыпаў соль на раны".
Дарма сказаў пра гэта Ён:
Не трэба выдумляць нічога,
Бо сэнс крытэрыяў адзён –
То дзесяць запаведзяў Бога.

***

Ды ўсё ж і ў нашую пару,
І ў час мінулы –
Час імперый
"Служыць як след гаспадару!" –
Адзін для чыядзі крытэрый.

Ад п'янкі-гулянкі адвучаць буханкі

ДАІ Ваўкавыска і мясцовы хлебазавод выпусцілі партыю хлеба са стыкерамі "ДАІ папярэджвае: п'яным за рулём не месца!". Акцыя прайшла пры падтрымцы царквы. Настаяцель Свята-Дабравешчанскага храма асвяціў буханкі.

Гэта сёння ўсім вядома –
Ад падлеткаў да дзядуль:
Калі п'яны – будзь дома,
Не сядай, братох, за руль,
Да аўто не ідзі і блізка,
Бо паддаты – бяды пэўх.
Ну а людзі з Ваўкавыска
Гэта знаюць лепш за ўсіх.
Кожны дзень пра шкоду п'янкі
(Хоць начам сівым не вер!)
Нават хлебныя буханкі
Ім нагадваюць цяпер.
У наклейках хлебабоб
І дахадзіны такі!
А каб сэнс глыбокі гэты
Лепш убіўся ў галаву,
Дасягнуў жаданай мэты,
Падключылі і царкву.
Дык царква і дагадзіла:
Служка Бога з барадой
Абкурыў латкі з кадзіла
І папырскаў хлеб вадой.
А мяне ад нечаканкі
Ледзь не вутнуў параліч.
"Ці ж разумна на буханкі
Ім наносіць гэткі "клич"? –
Пэтрыў клёк мой бессаломы
І не мог даўмець ніяк, –
Лепш навесці б тыя словы
На гарэлку ці каньяк."
Скажам, хоча злыдзень нейкі
Выпіць з плішкі наўзахоб,
А яму як бач з наклейкі
Надпіс гэты ў клёпкі – цоп!
Мысліў ж задуму вузка,
З атым падумаў так:
"Хлеб жа служыць як закуска
Для апойкаў-выпівак!
Значыць, правільна зрабілі
Хлебапёкі і святар.
П'яныя ў сутнасці
Атрымалі моцны ўдар!
Пойдуць, мусіць, "ў завязку" –
Не рабіцьмуць глык і гам..."
Вельмі слушную падказку
Дадатковы ўсё-такі дам:
Акрамя буханак хлеба,
Са святарскае рукі
Селядцы напырскаць трэба
І салёныя гуркі.

Ад рэдакцыі

Алесь НЯЎВЕСЬ прапануе чытачам "Народнай Волі" набыць яго праваўныя творы – гістарычны раман "Трэх" (640 стар., цвёрдая вокладка) і зборнік трагікамічных аповесцяў "Тры дні на тым свеце" (250 стар.) – у тры разы таннейшай, чым іх сабекошт. Пішыце з аўтографам аўтара! Для гэтага трэба прыслаць заяўку (можна на паштоўцы) на адрас: 220095 г. Мінск, а/я 238. Цана двух кніг – 140 тысяч рублёў (з улікам перасылкі, якая складае амаль трэць ад гэтай сумы). Аплата – толькі пры атрыманні кніг.

З ПІСЬМА

Няма сэнсу затрымлівацца ў прафсаюзах, якія не адстойваюць твае інтарэсы

Узгадваюцца тыя гады, калі падчас гарбачоўскай перабудовы развальвалася камуністычная партыя. І адбывалася гэта па волі многіх тысяч яе членаў. Зразумеўшы, што КПСС стала тормазам на шляху дэмакратычных пераменаў, што яна незаконна ўзурпавала ўсе ўладныя рычагі, сумленныя партыйцы масава пакідалі шэрагі партыі.

Лічу, на такім шляху павінны пайсці і сябры так званых афіцыйных прафсаюзаў, якія даўным-даўно сталі прыдаткам улад, а не абаронцам правоў людзей. У савецкія часы прафсаюзы ўдзельнічалі ў размеркаванні жылля, санаторных пуцёвак, аказвалі фінансавую дапамогу, праводзілі культурна-масавыя мерапрыемствы. А сёння? У большасці калектываў нічога падобнага і блізка няма. Прафсаюзы, якія шмат гадоў узначальваў небезвядомы Козік, а цяпер гэтую пасаду займае нейкі Арда, не дарэмна называюць прыўладнымі, таму што іх кіраўніцтва не столькі клапоціцца пра народ, колькі думае, як бы дагадзіць "Чырвонаму дому". Каторы год працоўныя стогнуць пад ярмом дыскрымінацыйных кантрактаў, а Федэрацыя прафсаюзаў не ставіць пытанне перад уладамі аб іх адмене ці хоць змякчэнні.

Вось чаму, на мой погляд, няма сэнсу затрымлівацца ў фармальных прафсаюзах. Ёсць незалежныя, якія сапраўды адстойваюць правы працоўных. Папаўняйце іх шэрагі. І не бойцеся ніякіх наступстваў. Калі ўжо КПСС развалілася, то гэта тым больш чакае і прафсаюзы, якія лічыліся "прыводнымі рэмнямі партыі", а сёння з'яўляюцца "прыводнымі рэмнямі" улады.

Валерый ГАРБАЦЭВІЧ,
жыхар г.Салігорска.

РЭХА

Пра такіх людзей трэба расказваць як мага больш

Добры дзень, паважаныя галоўны рэдактар газеты "Народная Воля"!

У адным з апошніх нумароў газеты я з вялікай цікавасцю прачытаў артыкул аб трагічным лёсе народнага артыста Беларусі, акцёра Купалаўскага тэатра Паўла Дубашынскага.

Калі я быў маладзейшы і здаравейшы, то нярэдка ў 1970–1980-х гадоў рэгулярна хадзіў у Тэатр імя Янкі Купалы. Я таксама пераглядзеў увесь яго рэпертуар, з кожнага спектакля прыносіў дадому праграмку. Добра памятаю, як цудоўна выконваў кожную сваю ролю Павел Дубашынскі. Таму вялікі дзякуй газеце за змястоўны артыкул пад назвай "Трыумф і трагедыя Паўла Дубашынскага".

Павел Кармунін

А яшчэ ў мяне ёсць просьба. Падрыхтуйце, калі ласка, і надрукуйце артыкул аб яшчэ адным вядомым, вельмі таленавітым акцёры Купалаўскага тэатра – Паўле Кармуніне. Было б добра, каб людзі даведаліся, чаму Кармунін захварэў на хваробу вачэй. Якая на самай справе была прычына гэтага?

Яшчэ я ведаю, што ён нарадзіўся не ў Беларусі, ён прыехаў да нас, здаецца, з Расіі, але беззаганна выкарыстоўваў беларускую мову, размаўляў на ёй без малейшага акцэнту.

Такіх людзей нельга забываць, пра іх трэба як мага больш расказваць.

Руслан БРЭСЦКІ.
Мінск.

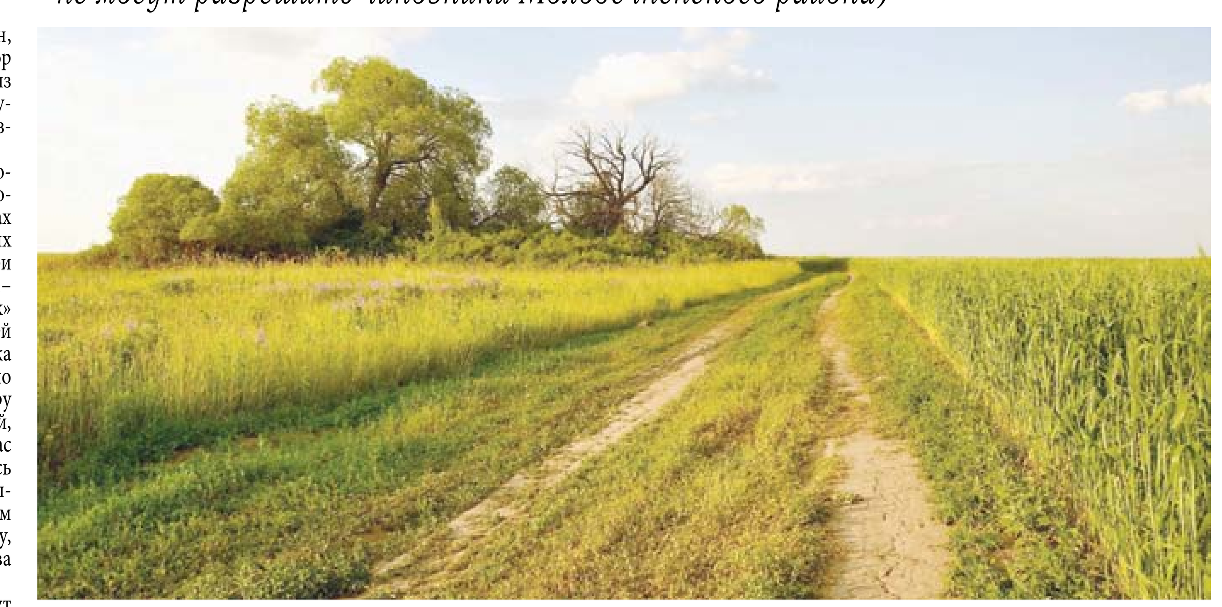
ГРИМАСЫ ЖИЗНИ

Хождения по мукам,
или Как вызревают гражданские войны

(Размышления, связанные с конфликтом, который вот уже много лет не могут разрешить чиновники Молодечненского района)

Молодечненский район, деревня Декшняны. Рядом хутор из трех жилых домов, один из которых зарегистрирован государством как объект агротуризма.

Подъездная грунтовая дорога к хутору существовала столетие – при царе, при поляках (1921–1939 гг.), при «первых Советах» (1939–1941 гг.), при фашистской оккупации (1941–1944 гг.), при «вторых Советах» (1944–1990 гг.) и при нынешней власти. По ней ездили люди, пока земля не перешла в пожизненно наследуемое владение фермеру Е.Троцкой. Муж ее, С.Троцкий, в прошлом милиционер, сейчас на сторожевой работе. Поселилось семейство в здании бывшей колхозной конторы, раньше дом принадлежал крестьянину, вывезенному в Сибирь. Такова связь времен.

«Это наша земля, ездить тут не будете», – твердят Троцкие и ретиво запахивают единственный подъездной путь. За эту весну – четыре раза. Как подвезти к дому газовые баллоны? А как добраться, случись что, пожарной машине и «скорой помощи»? Никак!

Вот далеко не полный список учреждений, куда пришлось обращаться: Радошковичский сельсовет, Радошковичское отделение милиции, Молодечненский РОВД, Молодечненская районная прокуратура, Минская областная прокуратура, Молодечненский райисполком, Минский облисполком, Национальное кадастровое агентство, УП «Гипрозем», Госкомитет по имуществу РБ, Госконтроль РБ, Газета «Советская Белоруссия», Администрация Президента Республики Беларусь.

Слово документам

А.Поплевко, начальник филиала ДРСУ-195:

«В ответ на заявление граждан Т.И.Суховко филиал КУП «Минскоблдорстрой» – ДРСУ №195 сообщает, что 24.09.2015 автогрейдер был отправлен на автодорогу «Подъезд к жилым домам д.Декшняны» для устройства кюветов и ремонтного профилирования. Автодорога находится на праве хозяйственного ведения ДРСУ-195. Гражданин С.В.Троцкий воспрепятствовал работе автогрейдера, перекрыв дорогу трактором, тем самым не дав провести работы, что повлекло за собой финансовые затраты на перегон автогрейдера».

Из ответа начальника Молодечненского РОВД В.П.Осиповича:

«По фактам, указанным в Вашем заявлении, Молодечненским РОВД проводилась проверка и вынесено постановление о прекращении дела об административном правонарушении...»

Отписка, самая настоящая отписка. Просматриваются все признаки самоуправства, грубо нарушены права смежных землепользователей, а в милиции делают вид, что этого нет.

А раз в районе закрывают глаза на беззаконие, то можно это продолжать. Последняя выходка Троцких. Утром слышу крик. По голосу узнаю сестру. Выбегаю и вижу, как Тамара, шестидесятилетняя женщина, пытается остановить трактор, запахивающий единственный подъезд к домам. На хуторе в это время находилось более десяти человек, в том числе грудной ребенок. Когда сестра стала на пути трактора, водитель снизил скорость, но движение продолжал. Пока не отодвинул «препятствие» в сторону.

Похожее случилось и со мной. С той лишь разницей, что трактор толкал меня перед собой метров пять. Теряя силы (семьдесят пять лет все-таки), падаю в сторону. Тяжелые колеса трактора проходят рядышком. Вызываем милицию. Прибывает наряд во главе с майором Грицкевичем. Прибывает на микроавтобусе... Троцкого. Как будто в засаде сидели. Расчет, видимо, был такой: пошлем тракториста, он начнет запахивать дорогу. 9 Мая. День Победы. Кто-то будет навеселе... Полезут на тракториста с кулаками. А мы тут как тут. Но на провокацию люди не поддались. Заявление о происшедшем Грицкевич не принял. «Звоните в ГАИ», – вяло посоветовал майор. Говорю ему почти ласково: мол, перед вами не только дедушка, но и бывший сотрудник скорой службы. Майор взрывается: «Нечего тут пальцы растопыривать!»

Пока мы с правоохранителем беседовали, Троцкий ездил туда-сюда на своем бусе по запаханной дороге и утаптывал колею. Понял, что приходило время.

Возвысимся над собственной болью. Немного теории. Существуют три стадии вызревания гражданской войны. Первая: наличие сильного алогичного возбуждения, причина – экономические трудности, плюс коррупция. Вторая: глухое недовольство значительных групп населения, акты гражданского неповиновения, захваты отдельных государственных учреждений, выдвижение политических требований. Третья: вооруженные столкновения, жертвы, вмешательство зарубежных сил.

Где сейчас находится Беларусь? В начале второй стадии. Внешне все стабильно. Штурма Дома правительства не предвидится. Но торфяной пожар обнаружить тоже не сразу удается. Вьется где-то на горизонте дымок, ну и ладно. Можно топать дальше. И вдруг: ой, мамочки, а где же проводник? Оказывается, в огненную яму провалился.

В роли поджигателей подземного пожара у нас, к сожалению, выступает сам официоз. Начнем с местной исполнительной власти, на мой взгляд, наиболее пораженной вирусом равнодушия, переходящего в преступную халатность.

Снова Молодечненщина. За последнее время здесь добились определенных успехов. Промышленные изделия экспортируются в 35 стран мира. В прошлом году собрали рекордный для региона урожай. Заметны подвижки в развитии малого и среднего бизнеса. Городу Молодечно присвоен статус культурной столицы Беларуси. Но это на солнечной стороне улицы, а что на слабоосвещенной? Резонансное недовольство рабочих на заводе металлоконструкций. Протест в связи со строительством крупного животноводческого комплекса вблизи деревни. Возмущенные сельчане, не найдя понимания на месте, вынуждены были обратиться за поддержкой в... Прагу на Радио Свобода. На бывшей картонной фабрике (село Раевка) долго не платили зарплату. Мытарства по инстанциям – безрезультатно. Снова за помощью пришли на Радио Свобода. Может, молодечненским властям пора завести корреспондентов на пожарный пансион?

Еще история, недавняя. В Молодечно милиционер заковал в наручники женщину, торгующую домашней зеленью у входа на рынок. Видите ли, фамилию назвать отказалась. Удерживание в наручниках длилось больше часа. Стали собираться люди. Наконец приехал начальник Молодечненского РОВД Осипович, да, тот самый, что в действиях Троцких криминала не обнаружил, и наручники на руках измученной женщины разомкнул. Хватило ума. Или испугался. С толпой шутки плохи.

«Народная Воля» не только критикует, но и предлагает конкретное решение проблем. Вот и я через уважаемую газету хочу внести ряд предложений. Работа с жалобами граждан у нас распылена по многочисленным учреждениям и организациям. Надо закольцевать все письменные обращения, сводя в единую базу данных. Задача технически легкая, незатратная. Государство сэкономит миллиарды рублей. Каким образом? Компьютер быстро засечет, куда одна и та же жалоба без результатов циркулирует по десяткам адресов. Появится сигнал тревоги. Три жалобы – желтый цвет, пять – оранжевый, десять и более – красный. Выявление злостных волокитчиков, равно как и сутяг, профессиональных жалобщиков, будет проходить в оперативном режиме. Предлагаемая система учета жалоб должна быть абсолютно прозрачной и доступной как для официальной прессы, так и для независимой. Другое дело – аналитические записки, предназначенные для руководства страны.

Программа позволит провести очистительную работу в масштабах всей страны за короткий срок. Мне могут сказать, что ломлюсь в открытую дверь. Есть Совет безопасности, КГБ, Оперативно-аналитический центр, МВД... А что показала история с дорогой на хутор? И разве подобное характерно только для Молодечненского района?

Вместо послесловия

Большой привет т.Яхновцу, председателю Молодечненского райисполкома, избранному делегатом предстоящего Всебелорусского народного собрания. Флаг вам в руки, Александр Дмитриевич! Только не подкачайте при исполнении гимна Республики Беларусь. Что-то мне подсказывает, что вы не все слова знаете. Или я ошибаюсь? Ведь именно у вас на приеме сестра была четыре (!) раза. Как и начальник Молодечненского РОВД т.Осипович, вы основной виновник того, что произошло и происходит на хуторе, что рядом с деревней Декшняны. Придется ответить. Возможно, не сразу. Найдутся покровители – загремят под фанфары и они. Тоже, возможно, не сразу, но обязательно.

Откуда такая уверенность? Дело не во мне, а в реалиях общественно-политической ситуации в стране и в словах Александра Лукашенко, вынужденного недавно, что главным приоритетом Беларуси является ее независимость. С жуликами, оборотнями и другими подобными персонажами независимость профукаем в два счета.

Есть еще одно соображение. Мы живем в эпоху накопления первичного капитала. Грядет приватизация. Отдельные продажные чиновники, оборотни в погонах, разного рода дельцы начнут сбиваться в хищные стаи. Как это произошло в 1990-е годы в России. Если допустим такое у нас – трагичный сценарий развития событий не избежать. Все может пойти по сценарию третьей стадии развития гражданской войны. Надо работать на опережение.

Вячеслав ДАШКЕВИЧ.

От редакции

К этой теме «Народная Воля» подступается не впервые. 26 февраля с.г. была напечатана статья Е.Малочко под названием «Засада-2, или Давайте назовем чиновников поименно...». Публикация была направлена на реагирование в Минский облисполком. Ответ редакция получила за подписью генерального директора КУП «Минскоблдорстрой» Д.Степанова. Вот его полный текст (даем без правок и с сохранением стиля):

«Рассмотрев по поручению Минского облисполкома статью, опубликованную 26.02.2016 г. в газете «Народная Воля» о состоянии подъездной дороги к жилым домам №№81, 81а, 81б в д.Декшняны КУП «Минскоблдорстрой» сообщает следующее.

Согласно решению Минского областного исполнительного комитета от 08.05.2013 года №510 за филиалом КУП «Минскоблдорстрой» – «ДРСУ №195» на праве хозяйственного ведения закреплены 345, 540 км дорог и улиц сельских населенных пунктов, включая подъезд к двум жилым домам в д.Декшняны протяженностью 0,9 км без привязки на местности.

Указанный подъезд к отдельно стоящим жилым домам в д.Декшняны Молодечненского района представлял собой грунтовое направление, проложенное жителями данных домов по сельскохозяйственным землям крестьянского (фермерского) хозяйства Е.А.Троцкой для кратчайшего сообщения с дорогами общего пользования. Данный подъезд осенью запахан в общем массиве земель хозяйства Е.А.Троцкой.

Согласно Указу Президента Республики Беларусь от 27.12.2007 года №667 «Об изъятии и предоставлении земельных участков» в целях организации подъезда к жилым домам №№81, 81а, 81б в д.Декшняны КУП «Минскоблдорстрой» 21.01.2016 г. обратилось с заявлением №9-25/66 в Молодечненский районный исполнительный комитет для оформления в установленном порядке предварительного согласования места размещения земельного участка для дороги по новому направлению. Проектное направление дороги предварительно согласовано руководителем крестьянского (фермерского) хозяйства Е.А.Троцкой, землеустроительной службой Молодечненского райисполкома и КУП «Минскоблдорстрой».

Материалы по обоснованию предусматриваемого земельного участка под подъезд к жилым домам в д.Декшняны Молодечненского района были рассмотрены рабочей группой Минского облисполкома и дано положительное заключение о возможности изъятия и предоставления земельных участков (выписка из протокола от 5 марта 2016 года №3 заседания рабочей группы по координации контроля за предоставлением земельных участков) и направлены Молодечненским райисполкомом в РУП «Проектный институт «Белгипрозем» для оформления материалов предварительного согласования (заключение от 22.03.2016г. №2571-16).

После получения заключений Комитета государственного контроля Минской области и Министерства лесного и сельского хозяйства Республики Беларусь данные материалы будут вынесены на рассмотрение Президента Республики Беларусь для принятия соответствующего решения по предоставлению земельного участка для строительства подъезда к жилым домам в д.Декшняны Молодечненского района.

На основании Распоряжения Президента Республики Беларусь о согласовании земельного участка в течение трех месяцев будут выполнены работы по строительству указанного подъезда.

Д.О.СТЕПАНОВ,
генеральный директор».

Обратите внимание: «в течение трех месяцев будут выполнены работы по строительству указанного подъезда». А что вместо этого? Конфликт разгорается с новой силой...

ПАЗІЦЫЯ

Не, не адзін мы народ

Не разумею тых, хто лічыць, што беларусы і расіяне – адзін народ. Яшчэ ў гімне былой БССР наконт гэтага была пастаўлена кропка над "і". Узгадаю два радкі.

Мы – беларусы з братняю Руссю
Разам шукалі да шчасця дарог...

Як бачыце, беларусы і рускія – усё ж этнічна розныя.

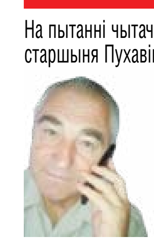
А калі ўзяць словы сённяшняга дзяржаўнага гімна Рэспублікі Беларусь, дык у ім таксама не сцвярджаецца, што мы – адзін народ. Праўда, яго тэкст у многім не адпавядае гістарычнай праўдзе. Узяць хаця б такія словы:

Разам з братамі мужна вякамі
Мы баранілі родны парог...

Пытанне: хто і калі быў нам братам, а хто і калі – ворагам-непрыяцелем? Калісьці ВКЛ, куды ўваходзіла Беларусь–Літва, ваявала і з Польскім каралеўствам, і з Масковіяй. А пасля ў складзе Рэчы Паспалітай беларусы-ліцвіны ваявалі з маскавітамі. Не так ужо і даўно быў час, калі разам з рускімі ваявалі з так званымі белапалякамі (а як складнік тых і іншых закалотаў і войнаў – то часта беларусы ваявалі і самі з сабой: былі яны адначасова на адным і другім баках). Вось і разбярыся тут. А што вы на гэта скажаце, шаноўныя чытачы?

Яўген ГУЧОК.
Мінск.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО СПАЖЫЎЦОЎ

На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА "Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў" Васіль ВАЛАСЮК.

Ці трэба браць у аўташколе дадатковыя ўрокі?

Вучылася ў адной са сталічных аўташкол, прыйшоў час здаваць унутраны экзамен. Інструктар даў зразумець, што трэба браць дадатковыя платныя ўрокі, а інакш, маўляў, не здам экзамен. Ці можна адмовіцца?

Вераніка, Мінск.

– Вы маеце на гэта поўнае права, калі ўпэўнены ў тым, што маеце добрыя практычныя веды і здадзіце экзамен. Але калі вырашылі ўсё-такі перастрахавацца і ўзяць яшчэ заняткі, то дадатковыя гадзіны тэорыі і практыкі аплачвае курсант аўташколы.

Не той памер...

Набыла адзенне ў інтэрнэт-магазіне, але мне даслалі не мой памер. Хацела вярнуць назад грошы, але сказалі, што гэта немагчыма. Ці можна куды-небудзь паскардзіцца?

Анжаліка ХЛЫСТУН, Гомель.

– Той тавар, што вам даслалі, можна вярнуць назад у інтэрнэт-магазін (альбо абмяняць на іншы) на працягу 14 дзён.

У малака закончыўся тэрмін прыдатнасці

Я купляла малако ў магазіне, тэрмін прыдатнасці не пагдядзела. На касе прадукты "прабілі", і я на вуліцы выкінула чэк. Прыйшла дадому і ўбачыла, што тэрмін прыдатнасці ўжо некалькі дзён таму закончыўся. Ці варта ісці ў магазін, каб вярнуць малако і запатрабаваць назад грошы?

Галіна ВЯЖЭВІЧ, г.Маладзечна.

– Можаце, безумоўна, вярнуць пратэрмінаваны тавар у магазін, але вам патрэбны чалавек, які пацвердзіць факт пакупкі.

У магазіне масажор працаваў, дома – не

Набыла масажор для цела, прыйшла дадому. У магазіне прадавец нешта ўключаў, а дома наогул не працуе. Што мне зараз рабіць?

Святлана ДУБАВЕЦ, г.Баранавічы.

– Звярнуцца ў магазін і адмовіцца ад гарантыйнага рамонту. Тавар можна замяніць на якасны.

У туфлях трэснула падэшва

У туфлях са штучнай скуры трэснула падэшва, па ёй пайшлі расколіны. Гарантыйны тэрмін на абутак ад прадаўца – 30 дзён – ужо скончыўся. Як у такім выпадку паступіць?

Валянцін ПІТКЕВІЧ, г.Ганцавічы.

– Гарантыйны тэрмін на абутак дае прадавец, але вытворчыя тэрміны на падэшвы – 2 гады. Так што калі падэшва трэснула раней – гэта вытворчы недахоп, і тавар можна замяніць.

Нязручна працаваць на новым ноўтбуку

Купіў у магазіне ноўтбук. Ён мяне зусім не задавальняе – аказалася, што на ім нязручна працаваць. З моманту пакупкі прайшоў тыдзень. Ці можна вярнуць ноўтбук у магазін?

Віталь ГАЛУЗА, Мінск.

– Нельга, бо вярнуць гэты тавар можна толькі пры наяўнасці істотных недахопаў.

Пярсцёнак не падышоў па памеры

Купіў сваёй дзяўчыне залаты пярсцёнак, але выйшла так, што ён не падышоў па памеры. Ці маю я права абмяняць тавар альбо вярнуць грошы?

Аляксандр ПАЛЬЧЭЎСКІ, г.Ліда.

– Нельга. Пры пакупцы залатых вырабаў іх неабходна прымяраць толькі ў магазіне. Таму ў наступны раз лепш ідзіце за падарункам разам са сваёй дзяўчынай.

Халадзільнік зламаўся да заканчэння гарантыйнага тэрміну

Набыў халадзільнік, які зламаўся яшчэ да заканчэння гарантыйнага тэрміну. Якія правы я маю ў гэтым выпадку? Ці можна абмяняць тавар на халадзільнік іншай маркі?

Пётр РАЧКОЎСКІ, г.Слонім.

– Так, маеце на гэта поўнае права.

Падрыхтаваў
Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ФОТААКНО

У Аргенціне, Бразіліі і Мексіцы прайшлі пратэсты супраць забойстў і гвалту над жанчынамі ў розных краінах. Адна з удзельніц акцыі ля сцен Кангрэса ў Буэнас-Айрэсе заляпіла сабе рот пластырам, на якім напісана: "Маўчанне забівае".

У СОСЕДЕЙ

Тысячи жителей Польши вступают в отряды самообороны

Их создают, чтобы противостоять возможной агрессии с востока. Добровольцы даже участвуют в натовских маневрах, а некоторые тренируются целыми семьями.

«Мы обязаны не допустить появления здесь «зеленых человечков», – говорит замминистра обороны Польши **Томаш Шатковский,** намекая на аннексию Крыма Россией. Его риторика соответствует настроению общественности: только треть населения полагает, что в случае чрезвычайной ситуации НАТО немедленно придет на помощь их стране. Две трети сомневаются в этом либо не определились с ответом.

ТРАГЕДЫЯ

Стрельба в гей-клубе Флориды: 50 убитых, 53 раненых

По уточненным данным, в результате стрельбы, устроенной злоумышленником в ночном гей-клубе в Орландо, погибло 50 человек. Это самое большое число жертв в результате подобных вооруженных нападений за всю историю США.

Сообщение полиции подтвердил и мэр Орландо Бадди Дайер.

«С огромным чувством сожаления я сообщаю, что у нас не 20, а 50 погибших. В добавление к этому 53 человека госпитализированы. В связи с размахом этого преступления я попросил губернатора ввести в штате чрезвычайное положение. Мы также вводим режим чрезвычайного положения в Орландо. Это позволит нам привлечь дополнительные ресурсы, чтобы справиться с последствиями произошедшего», – заявил мэр.

Ранее стражи правопорядка подтвердили, что нападавший, вооруженный штурмовой винтовкой и пистолетом, а также имевший при себе некое взрывное устройство, захватил в клубе заложников и был убит в ходе перестрелки с полицией.

КТО КОГО?

Германия – третий в мире экспортер оружия

В 2015 году ФРГ по экспорту оружия уступила лишь США и России. Об этом свидетельствуют опубликованные 13 июня результаты исследования британского издательства и аналитического центра Jane's Information Group.

Эксперты установили, что за год немецкие предприятия продали за границу вооружений на сумму около 4,78 млрд долларов, не считая стрелкового оружия и боеприпасов. Лидер – США, поставившие в 2015 году оружия примерно на 23 млрд долларов. Россия – примерно на 7,5 млрд долларов. Но эксперты ожидают, что Москва скоро увеличит свою долю рынка за счет расширения торговли с Ираном, который начинает замену устаревших вооружений в своих ВВС.

Между тем к 2018 году со второго места Россию может потеснить Франция, заключившая контракт на продажу военных кораблей Австралии.

При этом почти треть оружейного экспорта Германии (29%) приходится на страны Северной Африки и Ближнего Востока.

ОБЩИЙ ПЛАН

Светлана Алексиевич выступала в Бруклине под охраной

Конечно, можно было предположить, что выступление Светланы Алексиевич в Нью-Йорке в Бруклинской публичной библиотеке воскресным летним днем вызовет интерес публики. Нью-йоркцы народ любознательный, подвижный, а здесь такая эксклюзивная встреча. Но чтобы такой ажиотаж, такое столпотворение!.. Как рассказали нашей газете очевидцы, администрация библиотеки даже вызывала охрану, чтобы люди с билетами могли пройти в зал на свои места, не передавив друг друга. И все-таки многие желающие остались у входа и пошли в соседний зал слушать лауреата Нобелевской премии через видеотрансляцию.

Соотношение американцев и эмигрантов на встрече было примерно один к трем. Многие отметили неторопливость речи, спокойствие и сосредоточенность писательницы. Моторным местным жителям, у которых расписан чуть ли не каждый час, эта манера поведения и беседы Светланы Алексиевич с залом очень понравилась. Встреча была приурочена к выходу американского издания последней книги Алексиевич «Время секонд-хэнд».

Елена МОЛОЧКО.

СТОП-КАДР

Актывісты рухаў у абарону жывёл трымаюць на руках бадзяжных сабак, якім пагражаў лёс быць з'едзенымі падчас фестывалю паядання сабачага мяса, што праходзіць у вобласці Гуансі на поўдні Кітая. Раней улады горада Юйлінь аб'явілі, што спыняюць правядзенне штогадовага фестывалю, але ў гэтым годзе яго зноў праводзяць у дзень летняга сонцастаяння.

АНАТОМИЯ ПРОБЛЕМЫ

Донбасс:
почему Минский процесс оказался в тупике

В Берлине часто выступают эксперты из разных стран, анализирующие ситуацию в Донбассе. Некоторые их оценки обобщил парламентский корреспондент DW Никита Жолквер.

Минский процесс урегулирования конфликта в Донбассе зашел в тупик. Такова оценка и комментаторов, и экспертов, и политиков Германии, в частности, министра иностранных дел Франка-Вальтера Штайнмайера. Для правительства ФРГ это особенно прискорбно, поскольку именно оно было инициатором переговоров в «нормандском формате» и договоренностей, достигнутых в Минске 12 февраля 2015 года. Окончательный провал Минска-2 стал бы свидетельством неудачи и внешней политики ФРГ.

Поэтому не удивительно, что именно в Берлине часто проходят симпозиумы, слушания и конференции, немецкие, российские и украинские участники которых ищут возможности сдвинуть Минский процесс с мертвой точки. Послушав их выступления, можно, не претендуя на полноту, определить несколько проблем, блокирующих этот процесс.

Когда всё решает автомат Калашникова

Москва упрекает Киев в промедлении с принятием закона о выборах на востоке Украины, без которого итоги голосования не будут признаны и, соответственно, будущая местная власть не будет считаться легитимной.

Прежде чем говорить о выборах, отвечают в Киеве, должны быть созданы условия для их проведения в соответствии со стандартами ОБСЕ, предусмотренными Минскими соглашениями, и при мониторинге Бюро по демократическим институтам и правам человека этой организации (БДИПЧ). Надо, например, обеспечить безопасность международных наблюдателей. На этом настаивает и директор БДИПЧ Михаэль Георг Линк.

Но о какой безопасности в самопровозглашенных республиках на востоке Украины можно говорить, если, по оценке Александры Матвийчук из общественной организации «Центр гражданских свобод», в ДНР и ЛНР вообще нет правовых структур и механизма защиты от произвола сепаратистов. «Мандат на решение любых вопросов, будь то перераспределение собственности, жизнь и здоровье людей, у них один – автомат Калашникова», – говорит Матвийчук.

«...Они быстро поставят всех к стенке»

Всем понятно, что через восточную границу Украины из России в ДНР и ЛНР идут вооружение, боеприпасы, горючее, продовольствие, деньги и так далее. Наблюдатели ОБСЕ, сетует Михаэль Георг Линк, есть только на двух КПП, тогда как протяженность границы – 400 километров, не контролируемых ни ОБСЕ, ни украинскими пограничниками.

Кремль, говорят российские эксперты, пока не может допустить изменения этой ситуации, поскольку без российской помощи сепаратисты будут не способны противостоять окрепшей украинской армии. «Если отдать украинцам границу, – сказал на условиях анонимности корреспонденту DW один из них, – они быстро поставят там всех к стенке».

Разногласия между Киевом и Москвой

Фракция Левой партии в бундестаге пригласила на свои слушания директора российского Фонда прогрессивной политики Олега Бондаренко, представив его аудитории как независимого эксперта.

Бондаренко заявил, что «главная проблема в реализации Минских соглашений – это нежелание Киева вести прямой диалог с Донецком и Луганском». О прогрессе, по его словам, можно будет говорить лишь после того, как прямой диалог начнется.

С таким подходом категорически не согласен эксперт фракции СДПГ в бундестаге, уполномоченный правительства ФРГ по межобщественному сотрудничеству с постсоветскими странами и по вопросам председательства Германии в ОБСЕ Гернот Эрлер. Во-первых, напоминает он, в четырех рабочих секциях минской контактной группы прямые переговоры между Киевом, Москвой и представителями ЛНР и ДНР уже давно идут.

Во-вторых, само требование исключительно двустороннего диалога Киева с Донбассом Эрлер считает пропагандистским ходом Кремля, который «хотел бы, чтобы европейцы признали, что Россия вообще не является стороной этого конфликта, что речь идет о внутриукраинской распре». Правительство ФРГ ни в малейшей степени не разделяет такого подхода, заявил Эрлер, и не готово снять с России ответственность за происходящее на востоке Украины.

КОНТРОТВЕТ

За поворотом – ложь,
или Как подают и преподают историю Беларуси в России

Как известно, миролюбивая и спокойная Беларусь активно проповедует дружбу со всеми народами. И обидно, что она нет-нет да и подвергается насмешкам со стороны недоброжелателей. Особенно огорчает то, что лидерство в этом принадлежит россиянам. В соседней стране Беларусь показывается в нехорошем свете не только на страницах желтой прессы, но и в университетских аудиториях.

Юрий Аркадьевич Борисенок, доцент истфака Московского государственного университета, тамошний специалист по истории Польши, недавно выпустил в свет книгу «На крутых поворотах белорусской истории». Сам по себе факт обращения к этой теме российского историка можно было бы приветствовать, если бы не одно но: заглавие никак не соответствует содержанию, а история Беларуси опять же сведена к тенденциозным умозаключениям автора. Впрочем, книгой этот труд и назвать-то тяжело, это скорее наукообразный винегрет, густо заправленный солью.

Итак, о вкусах автора. Прежде всего поражает его ненаучный лексикон. Одного зарубежного оппонента – доктора наук он пренебрежительно списывает на свалку просто из-за того, что тот – «выпускник журфака и сельхозакадемии». Другого неаргументированно костит за его стремление разобраться в белорусизации двадцатых годов. Достается и Зенону Позьняку, и официальному белорусскому историку Сергею Хомичу, который «поставил задачу рассмотреть проблему границ», «глядя из Минска», с точки зрения «белорусских интересов».

Вот один из расхожих постулатов историков «русского мира» из уст Борисенка: «Специфика адаптации белорусских земель в составе Российской империи определялась прежде всего тем обстоятельством, что их политическая элита после Люблинской (1569) и Брестской церковной унии (1596) быстро консолидировалась с польским правящим слоем. Специфические традиции ВКЛ к концу XVIII в. были практически полностью утрачены». Понятно, что при этом имеет в виду автор. Но я ему возражу. Все наши союзы с поляками носили добровольный характер и принимались демократической процедурой голосования. Мои предки, белорусы, не нашли тогда Россию Ивана Грозного привлекательной. Вступив в Люблинскую унию с поляками, они ни с кем не «консолидировались». В Речи Посполитой были сохранены все атрибуты белорусской государственности – конституция, сейм, двор, армия, язык. В Речи Посполитой для белорусов сохранялось белорусское гражданство. Сделки с землей на территории тогдашней Беларуси – ВКЛ – могли совершать только ее граждане.

И в советской, и в современной российской исторической литературе много говорится о «полонизации» белорусов. Замечу, что выбор языка общения – личное дело каждого. Польский язык как единый официальный в делопроизводстве был введен лишь спустя столетие совместной жизни с поляками в союзном государстве. И то только потому, что юридическая практика требовала однозначного толкования документов. Голосовали за это белорусы добровольно. Вначале на своем сейме, а потом на общем с поляками.

Признание ценностей западной цивилизации не есть полонизация, исповедание католической и греко-католической веры – это выбор совести. Нам нет нужды придумывать мифы, наша земля и люди непрерывны и вечны. И я ощущаю нерушимое единение со своими предками из-под местечка Дукора на Минщине, имея родословную с екатерининских времен. Это о моих предках автор рассуждает, как о стаде баранов, которых Сталин попытался «обелорусить». Понятно, что Юрию Аркадьевичу и в голову не придет сказать, что государство Израиль Сталин также «объевреил». Это с его согласия оно было создано в 1948 году...

Российская экспансия на запад в XVIII веке была чудовищной, и это она отняла у белорусов и язык, и государство. Рассуждая о поворотах белорусской истории, господину Борисенку надлежало сказать о том, что белорусские вооруженные силы хоть и были малочисленны, но оказывали сопротивление российскому вторжению, рассказать правду о белорусско-русской войне 1792 года, которую русские историки почему-то называют русско-польской, о сражениях под Миром, Зельвой, про оборону Вильни.

Из письма председателя цивильно-войсковой комиссии порядка Минского воеводства генерала Завиши великому князю и королю Станиславу Августу:

«Найяснейшы кароль, пане мой міласцівы!

Паколькі абавязкі вернага абывацеля неабмежаваныя, то, міласцівы пане, у тлуме данясенняў ёсць тыя, якія ўпэўнена атрымліваю з дому і дакладна пераказваю. Таму з упэўненасцю паведамляю, што ваявода Хамінскі раптоўна памёр пад Вільняй у Янішках, вяртаючыся з Пецярбурга. Пісаў генералу Забелу, каб знёсся з парадкавай камісіяй, апячатаваў і лісты, і рублі, і вэксалі, якія напэўна ў яго адшукаюцца, калі ментар-біскуп, які пры ім знаходзіцца, гэтаму не перашкодзіць. Міласцівы пане, не без прычыны раю прызначыць генерала Забелу на каманду ў Польшчу, каб не быў у Вільні. Каб жа, таксама, выдаць універсал з указаннем, што камісіі парадкавыя не спыняюць сваю дзейнасць, аб гэтым мыслю ў найпатрэбнейшы час. Пра што толькі пэўнае даведаюся, рапартаваць не праміну, пакуль буду магчы. Мы аддаём сябе пакравіцельству вашай айцоўскай каралеўскай мосці ў час, калі наша жыццё і маёнткі ў крытычным стане, але ніколі не перастануць існаваць.

Вершай каралеўскай мосці пана Міласцівага верны падданы Казімір Завіша».

Унізе злева маецца прыпіска:

«29 мая 1792. Са Слоніма.

Прыбылы з Барысава зараз аконам гетмана Агінскага сцвярджае, што Бобр адышоў Маскве, перад якой ковенская брыгада пастаянна (адыходзіць) у тыл, да Мінска».

Из этого документа следует, что белорусы видели в лице России врага, а также то, что перед этим русские власти вели подкуп всех и вся внутри, чтобы спровоцировать смуту и гражданскую войну. Отмечу, что упомянутый белорусский гетман Михал Казимир Огинский храбро сражался с Суворовым в 1772 году, был в боях за родину и через двадцать лет, не принял российского подданства, эмигрировал и заочно был лишен всех своих владений на родине, а графский род Завишей никогда не был польским. Приблизительно в это время, 10 июня 1792 года, когда война шла полным ходом, недалеко от Минска в Красносельской парафии собрались представители шляхты Минского воеводства. Перед лицом иноземного вторжения и отсутствия достаточной обороны двадцать шесть человек решили засвидетельствовать Станиславу Августу свою преданность. Только принуждение силой и угроза смерти, заявляли они, могут заставить землевладельцев Минщины отречься от присяги на верность великому белорусскому князю.

Русские принуждали любить себя силой оружия. На первом этапе инкорпорации белорусских земель они разрешили использовать традиционные для белорусов язык, веру и суд. Но когда расстановка сил была закончена, все это было пущено под нож вместе с упоминанием о национальной принадлежности.

Перескакивая из эпохи в эпоху, Ю.Борисенок стремится доказать, что в общем-то белорусы – искусственное явление. Весьма «оригинальна» в этом плане его трактовка январского восстания 1863 года. На множестве страниц идут измышления о личности Кастуся Калиновского. «*Приливы и отливы по линии противостояния с Польшей в 1930-е годы отражались и на востребованности сконструированной мифологической фигуры «Кастуся»,* – такой «научный» вывод делает автор. Об этом, видимо, он не забывает сказать и в Полоцке, где для студентов-историков здешнего государственного университета читает спецкурс по конфессиональной истории Беларуси.

Хочется напомнить «белорусисту» Ю.Борисенку, что народ и нация в политическом значении – синонимы. Как этническая общность с единым языком и самосознанием белорусы никогда и никуда не исчезали. Восстание 1863 года подтвердило – белорусский народ жив! Мощь белорусского духа, не сломленного за семьдесят лет русской ассимиляции, проявилась в это время наиболее ярко. И Россия испугалась этого. Она начала выжигать деревни и направлять многолюдные этапы в Сибирь. Расскажите об этом своим студентам, доцент МГУ, расскажите им о сожжении Семятич, Луковицы, Сутина и многих других многострадальных белорусских деревень, о пытках, изнасилованиях, смерти от розг и нагаек, которых никогда и никто не фиксировал в документах. Возможно, тогда они иначе посмотрят на ваши разглагольствования о польском характере восстания. Добавьте также, что вся наша шляхетная элита в документах о происхождении почему-то записывалась в поляки, а белорусские крестьяне вообще в российском государстве не имели национальности. А ведь это та огромная часть белорусского народа, которая до русской инкорпорации разговаривала на родном языке и не требовала никакой «белорусизации»!

«Россия – тюрьма народов», – сказал француз А.Кюстин в 1839 году. С позиции надзирателя трудно понять узника, но факт остается фактом: лишь с падением этой тюрьмы пришла свобода. И разрушили эту тюрьму лучшие русские умы, за что им честь и хвала!

В 1917 году белорусы получили возможность восстановить государственность, утраченную в 1792 году. И воспользовались ею. Вначале они собрались на Первый Всебелорусский съезд в декабре 1917 года, затем провозгласили Белорусскую Народную Республику в 1918-м и закрепили свой статус в 1919-м в форме Белорусской ССР. Эту уверенную поступь к возрождению «историк» пытается умалить. Он все время твердит о неких внешних силах и факторах, благодаря которым якобы состоялось наше государство. Господин Борисенок, так кто же все-таки заселял территорию Беларуси до войны с Россией в 1792 году и на ком лежала ответственность по ее возрождению? На Ленине, Сталине или на Российской империи?

Обставляя цитатами о «великой роли» Сталина в становлении Беларуси, Борисенок заключает: «*Ускоренная и не лишенная привкуса показухи образовательная политика с уклоном на белорусский язык и культуру своих целей тем не менее достигла основательно и укоренилась надолго*». Мол, вот сказал Сталин белорусам, что они – белорусы, так они в это и поверили. И ни слова о том, что всех поверивших Сталин тут же отправил на тот свет, залил Беларусь кровью. Всем остальным белорусам «знаток вопроса» Борисенок приготовил такой финал: «*Импульс большевистской модернизации в итоге не затронул глубинных основ существования белорусского общества... Наблюдателям современных процессов, имеющих место в Республике Беларусь, не говоря уже об их исследователях, непременно стоит делать поправку на эти местные особенности. Ясь продолжает косить свою вечную конюшину...*» Читать, видимо, следует так: усилия Сталина оказались тщетными, как были белорусы забитыми и безродными, такими и остались...

Вот такой «крутой поворот» этой истории.

Возможно, и не стоило бы обращать внимание на опус Ю.Борисенка, если бы не то обстоятельство, что издан он в рамках Федеральной целевой программы «Культура России» (2012–2018 годы). Какой стороной российская культура сейчас повернута к белорусской истории, стоит только догадываться.

Виктор ХУРСИК.
Минск.

АНШЛАГ

Какое лето без балета?

На премьеру балета «Любовь и смерть» приехал автор музыки Полад Бюльбюль оглы

Виктория ДРОЗД.

ЗА РУЛЁМ

На «Запарожцы» ў Парыж

Падчас удзелу ў ралі беларусы праедуць 9 тысяч кіламетраў.

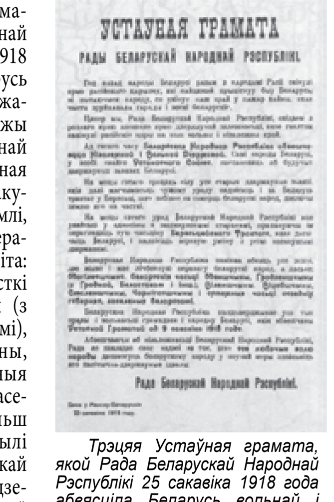
Васіль СТАСЕВІЧ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–34, 36–39, 41–44.)

108. У якіх межах былі абвешчаны Беларуская Народная Рэспубліка і БССР?

Міхась БІЧ.

НАПЯРЭДАДНІ

«ART»-гастроль, а не міжсабойчык

16 чэрвеня Купалаўскі тэатр едзе ў Парыж на «Першыя тэатральныя сезоны Беларусі ў Францыі»

Алена МАЛОЧКА.

109. Ці была ў Беларусі грамадзянская вайна?

...жа справе гэта быў шырокі рух супраціву, перадусім беларускага сялянства; супраціву чужой «савецка-маскавецкай» уладзе, ...мог трымаць у руках зброю, далучыўся да змагання. Падтрымлівала ж яго гэтак ці іначай усё насельніцтва. ...гэтага руху была барацьба за ажыццяўленне ідэй Беларускай Народнай Рэспублікі.

Ніна СТУЖЫНСКАЯ.

110. Хто такая Палута Бадунова?

Сярод дзеячаў нацыянальна-вызвольнага руху XX стагоддзя імя Палуты Бадуновай – адно з самых легендарных. Сваёй ахвярнасцю, мужнасцю, адданасцю справе адраджэння Бацькаўшчыны яна заслужыла вялікі аўтарытэт у тых, хто хацеў бачыць Беларусь вольнай і незалежнай.

Палута Бадунова нарадзілася 7 верасня 1885 года ў мястэчку Навабеліца (цяпер адзін з раёнаў Гомеля) у сям'і арандатара. Скончыла Вышэйшыя гістарычна-літаратурныя курсы ў Петраградзе. Яе вабіла паэзія, але вірлівае жыццё распарадзілася іначай. Пасля Лютаўскай рэвалюцыі яна была абрана дэпутатам Петраградскага савета рабочых і салдацкіх дэпутатаў, а ў чэрвені 1917 года – сакратаром ЦК Беларускай Сацыялістычнай Грамады (належала да левай плыні гэтай партыі).

У снежні 1917 года Палута Бадунова брала ўдзел у працы Першага Усебеларускага кангрэса, разагнанага бальшавікамі. У лютым 1918 года ўвайшла ў склад урада Беларускай Народнай Рэспублікі ў якасці народнага сакратара апекі (паводле сучаснай тэрміналогіі – міністра сацыяльнага забеспячэння). Удзельнічала ў стварэнні дзіцячых прытулкаў, адкрыцці беларускіх школ, была старшынёю арганізаванага ў траўні 1918 года дабрачыннага таварыства «Цётка» (названага так у гонар нашай славутай паэткі), якое мела на мэце дапамогу бедным.

Падчас польскай акупацыі П.Бадунова абіраецца таварышам (г. зн. намеснікам) старшыні Кабінета міністраў БНР. За актыўную антыпольскую дзейнасць у 1920 годзе арыштавана польскімі акупацыйнымі ўладамі, утрымлівалася ў адзіночцы Мінскай турмы. Выпусцілі Палуту з прычыны эпідэміі тыфу – пад нагляд. «Па выхадзе з турмы, пасля страшных умоў холаду, ад якога я замярзала смяртэльна, і пагрозы тыфусу, ад якога памерла палова арыштаваных, я ўцякла з-пад нагляду польскай жандармерыі ў Смаленск, а адтуль у Маскву», – успамінала пазней П.Бадунова.

Палута Бадунова. Гэты партрэт намаляваў Язэп Драздовіч у 1923 годзе.

У Маскве П.Бадунова прадстаўляла Партыю беларускіх эсэраў, якую яна разам з Тамашом Грыбам стварыла пасля расколу Грамады. Там яна вяла перамовы ў ЦК РКП(б). Але бальшавіцкія ўлады не хацелі супрацоўнічаць з эсэрамі. 3 сакавіка 1921 года ў Мінску П.Бадунову з сябрамі па партыі арыштавала ВЧК, абвінаваціўшы ў антысавецкай дзейнасці. Палуту перавезлі ў Маскву і пасадзілі ў сумна вядомую Бутырскую турму, адкуль праз паўгода амаль непрытомную яе прывезла ў Мінск сястра Марыя.

У 1923 годзе П.Бадунова нелегальна выехала ў Прагу, пачала актыўную дзейнасць разам з Тамашам Грыбам. Чэкісты, якія пільна сачылі за ёю, называлі яе «стаўпом эсэраўскага беларускага руху». У 1924 годзе Палута цяжка захварэла і на пачатку 1926 года, паверыўшы абяцанням савецкіх улад аб адраджэнні Беларусі, наважылася вярнуцца на Бацькаўшчыну.

На пачатку 1930 года, калі ГПУ пачало арышты «нацдэмаў», Палута Бадунова па парадзе сяброў з'ехала да брата ў Навабеліцу. Працавала там настаўніцай, а таксама на курсах беларусазнаўства ў Гомелі. За хворай жанчынай быў наладжаны таемны нагляд, а ў верасні 1937 года яе арыштавалі і засудзілі на 10 гадоў папраўча-працоўных лагераў. Тым часам НКВД пачало маштабную аперацыю – вынішчэнне «антысавецкага падполля». На ролю кіраўніка эсэраўскай групы «прызначылі» П.Бадунову. 25 траўня 1938 года яе судзілі другім разам і прыгаварылі да расстрэлу.

Але пакуты мужнай жанчыны на гэтым не скончыліся. Пяць месяцаў знаходзілася яна ў гэтак званым «особом корпусе». Туды следчыя звычайна накіроўвалі асуджаных на смерць, якія, на іх думку, не далі дастаткова праўдзівых паказанняў. Катавалі тут бязлітасна, бо юрыдычна гэтых людзей ужо не існавала. Палута Бадунова была расстраляна 29 кастрычніка 1938 года ў Мінску, магчыма, у Курапатах. У пэўным сэнсе яе жыццёвы шлях увасабляе ўзнёсласць і трагізм нацыянальна-вызвольнага руху, цяжкі шлях нашай краіны да незалежнасці.

Таццяна ПРОЦЬКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

ОТКРОВЕННЫЙ РАЗГОВОР

Татьяна ТЕРЕЩЕНКО: Ее первые шаги

*В этом году **Татьяна ТЕРЕЩЕНКО** оканчивает инженерно-строительный факультет Полоцкого университета. Во время учебы молодой архитектор сотрудничала с неформальным студенческим объединением инициативных однокурсников. Недавно студенты-архитекторы приняли участие в проекте Европейского Союза по модернизации уличного освещения в Полоцке. Как выпускники ПГУ стремятся стать востребованными на рынке труда? Сложно ли быть активным в провинции? Что сегодня представляет собой архитектура белорусских городов? Об этом и не только Татьяна Терещенко рассказала «Народной Воле».*

Полтора миллиона евро на освещение

– Татьяна, как в Полоцке реализуется инициатива «ГорСвет»?

– Деятельность направлена на модернизацию уличного освещения в городе. Проект осуществляется в рамках программы Европейского Союза «Соглашение мэров – демонстрационные проекты Восточного партнерства». Работа ведется совместно с Полоцким райисполкомом, она началась осенью 2015-го и продлится до зимы 2019 года.

– А почему именно в Полоцке?

– В 2011 году Полоцк первым в Беларуси присоединился к «Соглашению мэров…» и стал одним из более чем 6000 европейских городов, которые намерены сократить выбросы CO_2, снижая энергопотребление и переходя на альтернативные источники энергии. Это долгосрочный и недешевый проект, на него выделено более 1,5 миллиона евро.

– Как вы узнали об этой инициативе?

– Я представляю неформальное сообщество студентов-архитекторов Полоцкого университета. Это объединение молодых и активных ребят, которые занимаются реализацией различных инициатив в студенческой среде Полоцка и Новополоцка.

Преподаватель ПГУ Андрей Валентинович Вериго входит в состав рабочей группы проекта «ГорСвет». На одном из собраний по модернизации уличного освещения в Полоцке был поднят вопрос, чем в работе может помочь университет. Андрей Вериго рассказал о студентах-архитекторах, у которых есть свежие идеи. Так мы и присоединились к работе.

– Знаю, что вы организовали и провели студенческий форум «Арх.Про.Свет»...

– Задумка проведения студенческого форума именно в Полоцке не давала покоя уже несколько лет. Подобные мероприятия неоднократно проводились в Минске «Белорусской ассоциацией студентов-архитекторов». В некоторых из них принимала участие и я, собственно, тогда и возникло желание провести похожий форум в Полоцке. Ведь не все студенты ПГУ могут участвовать в столичных мероприятиях.

– Инициатива нашла поддержку?

– На проект «Арх.Про.Свет» откликнулось более 40 человек. Люди приехали из Минска, Бреста, Гомеля.

Было создано несколько рабочих групп по архитектурному благоустройству Полоцка. На протяжении недели мы занимались исследованием исторической части города, работали с въездами в Полоцк, мостами и набережными. То есть стремились к тому, чтобы у человека, который, например, впервые посещает город, складывалось позитивное впечатление. Также был разработан набор инструментов по улучшению среды в жилых образованиях на примере микрорайона «Аэродром».

Все наши наработки после окончания форума были переданы в местную администрацию. Отмечу, что с властями состоялся нормальный диалог, и наши инициативы по благоустройству Полоцка были услышаны. Надеюсь, что уже в ближайшее время в городе начнется их конкретная реализация.

Инициатива в провинции и самообразование

– А чем еще занимается неформальное сообщество студентов-архитекторов?

– Наша главная цель – самообразование, развитие творческих и организаторских способностей у студентов. Если у человека есть интересная идея, то мы помогаем ее осуществить. А началось все в 2012 году с обычных просмотров и обсуждений фильмов на архитектурную тематику с проведением мастер-классов.

– Насколько трудно реализовать инициативу в провинции?

– Трудности возникают с приглашением специалистов из разных сфер. Как правило, люди, которые могут поделиться опытом и провести мастер-класс, живут и работают в Минске. Поэтому не все готовы тратить свое время и приезжать в Полоцк.

Некоторые и вовсе говорили, что основные мероприятия проводятся только в столице. Складывается впечатление, что у нас «минскцентричная» Беларусь.

– А почему вы решили объединить вокруг себя инициативных однокурсников?

– Наша система образования оторвана от реальности. Нередко студенту приходится проектировать абстрактную архитектуру для несуществующих людей. То есть заниматься работой, которая к обычной жизни не имеет никакого отношения. Студенты не чувствуют практического применения знаниям, от чего теряется заинтересованность.

Сегодня постоянно меняются строительные нормы и тенденции, появляются новые конструкции, а университетская программа не соответствует требованиям времени. В итоге молодые специалисты оказываются во вчерашнем дне, а обществу нужны люди, которые умеют работать нестандартно.

Из-за того, что в системе образования есть пробелы, студенты, которые в дальнейшем действительно хотят стать специалистами, решили заниматься самообразованием. Чтобы после получения диплома представлять конкуренцию на рынке труда.

– Многие выпускники говорят, что на рабочем месте всему приходится учиться заново…

– Анекдот о молодом специалисте, который устраивается на работу, а ему говорят «Забудьте все, чему вас учили в университете...» у студентов-архитекторов не вызывает улыбок.

В мире архитектурное образование базируется не на том, чтобы научить студента работать по старым шаблонам, а чтобы показать, как действовать в современных реалиях. А наш учебный процесс построен на обычном пересказе преподавателем теории по методичке.

Преподавание в хорошем смысле – это не передача заученных терминов и техник, а совместное движение вперед. Поэтому педагог не обязан и не может все знать. Главное, он должен научить работать с информацией, а не просто ее читать и пересказывать. И с этим сегодня есть проблемы.

Самостоятельное распределение

– Татьяна, с точки зрения молодого специалиста как сегодня с архитектурой в древнем Полоцке?

– Историческая застройка, конечно, вызывает интерес, а если говорить о современной архитектуре, то она никакая. Ведь даже из обычных жилых домов можно сделать интересные объекты, а у нас возводят постройки, на которые не хочется смотреть.

Вообще, я иногда задаюсь вопросом: куда пропадают способные студенты-архитекторы, которые делают интересные проекты, после окончания университета? Ведь многие объекты, которые появляются за пределами столицы (хотя и Минск не исключение), трудно назвать архитектурой.

– Многие ли из ваших однокурсников планируют работать по профессии?

– Не секрет, что с рабочими местами в стране сегодня проблематично. В университете было 6 бюджетных мест, и нас не смогли распределить. Те организации Витебской области, которые ранее нуждались в работниках, сейчас открытых вакансий не имеют. Поэтому выпускники вынуждены трудоустраиваться самостоятельно.

Некоторые поняли, что не станут связывать дальнейшую жизнь с архитектурой. Ребята трудоустраиваются не по специальности, и, в принципе, никто не жалуется. Происходит обычное отсеивание, люди меняют мнение, им становится интересна другая сфера деятельности.

Я распределилась на кафедру архитектуры в университете. У меня есть идеи и желание изменить учебно-образовательный процесс в ПГУ к лучшему, надеюсь, что все получится.

Роман ВАСЮКОВИЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 14 ЧЭРВЕНЯ 2016 г.

ПЕРСОНА

«Кормилица»

25 вопросов идеологу национальной кухни, которая знает, как честный белорусский драник и паштет из гороха прославить на весь мир

Ксению ВЯТСКУЮ представлять легко – именно она этой весной выиграла тендер на проведение в Москве недели белорусской кухни и блестяще справилась с работой. Этот «Драник фэст», как его тут же окрестили в социальных сетях, имел большой успех – у тех, кто ел наши драники, и у тех, кто потом читал о проекте. Ксения и в Минске занимается кулинарией: ее собственный проект «Маміна ежа» всегда появляется там, где много молодого голодного народа. И кормит людей она исключительно блюдами национальной кухни, прославляя драники, клецки и намазки из местных овощей. Она вообще пропагандист здорового питания, называет себя «фуд коучем», и на этом поприще за несколько лет сумела снискать большую популярность. Оказывается, при довольно широком выборе продуктов современный человек разучился грамотно питаться. Ну не парадокс ли? А вот практика показывает, что это почти правило.

1. – Для чего к вам, Ксения, на консультации приходят люди? Образованный человек что, не может самостоятельно систематизировать свое питание?

– Конечно, не может! К сожалению, сейчас в моде псевдоправильное питание. Всюду огромное количество информации: это полезно, а это не полезно. У людей создается система в голове, они ее придерживаются, а здоровье продолжает сыпаться. Поэтому приходят ко мне: что не так?

2. – А может быть, их лучше отправлять к психологу или психоаналитику? Все проблемы в голове!

– К психоаналитику нам всем стоит сходить хоть разок, чтобы проплакаться и понять, что происходит. Но, конечно, трудно сделать счастливым человека, который постоянно возлагает ответственность за свою жизнь на другого. Еще с детства: учителя научат, родители защитят… Потом: врачи за меня родят. Муж денег заработает… Бесконечное третье лицо в твоей жизни.

– Но вы ведь тоже третье лицо!

– У меня ничего не получается с теми клиентками, которые хотят прийти ко мне как гуру.

3. – Какой все-таки проект основной у Ксении Вятской: учить или готовить?

– Готовить! Однажды мне надоело отвечать на вопрос «Что есть?». Я решила: пойду, и сделаю, и покажу. И появился проект «Маміна ежа». Познакомилась с ребятами, которые регулярно организуют в Минске фэшн-маркет (*большая продажа одежды и аксессуаров от дизайнеров.* – **Е.М.**), и предложила им: «Чем кормите народ? Целый день один кофеек в зале? А давайте я нормального супа принесу!» Они так неуверенно: «У нас люди интеллигентные, украшения продают, а ты со своим супом!» Но я как пришла с этим самым супом, так целый день готовила нон-стоп. Уже продукты заканчивались, а люди подходили и просили: «Хотим есть!» Они соскучились по кашам и супам. Я бегала в магазин напротив, докупала рис и брокколи и варила, варила в мультиварке. Таких мероприятий у меня было уже больше десяти.

4. – Наш основной инстинкт – голод – вам помогает в проекте. Но нельзя ли заменить выражение «фуд коуч» каким-нибудь белорусским или русским словом, вы не думали?

– Фуд коуч – это легкий стеб, я придумала его сама. Фуд – еда, коуч – консультант. Сейчас люди заказывают еду для семинаров, тусовок, корпоративов. Я делаю намазки, паштеты – это моя фишка: 30 видов мягкой еды. Причем честной еды. Цена такая же, как у суши и пиццы. Но их подают какими? Суши – куча риса с малюсенькой начинкой. У пиццы куча теста с маленькой начинкой. А я продаю саму начинку. Взял хлеб какой хочешь, намазал и ешь. Искренняя еда!

5. – Вы поддерживаете белорусскую кухню, а готовите паштеты, мезе – какие-то намазки не из нашей традиции. Где логика?

– Но ведь если посмотреть на население Беларуси до войны, то увидим, что жили здесь евреи и татары и форшмаки, паштеты были их любимой едой. Так что мы имеем полнейшее право на форшмак, тем более что в кулинарной книге начала XX века о белорусской народной кухне его 40 видов. Вообще форшмак – это не только селедка или рыба. Это любой перетертый до состояния паштета продукт: горох, овощи.

6. – Где добываете продукты для честных форшмаков и намазок?

– Это большой труд. Надо найти хороших поставщиков продуктов. Я пыталась покупать продукты подешевле – например, куриную печень от больших птицефабрик. Но из нее хорошее пате – паштет, намазка – не получается. Поэтому я хожу на Комаровку, там у меня есть свои люди, которые привозят мне печень – куриную, утиную – от фермера. Я на Комаровке прописалась – покупаю у деревенских все: яйца, ягоды, овощи. Хожу, не устаю: кормящая грудью, в холод и зной – не важно. Многие надо мной смеются, но я иду, прусь в минус 30 с коляской, если не на кого оставить ребенка, и покупаю правильные продукты. Красную рыбу, кижуча сахалинского, мне привозят из Москвы – нормально выловленного кижуча из моря, а не семгу с рыбных ферм. Семгу можно съесть раз-два от силы. Но постоянно – нельзя. Это самая токсичная рыба в мире.

– Мы сейчас с вами обвалим рыбный рынок Беларуси!

– Мы никого не обвалим, к сожалению. Люди не всегда прислушиваются к здравому смыслу. Наше питание – самый устойчивый стереотип. Я талдычу про курицу годами: самое неполезное мясо, заколотое гормонами роста! И?..

7. – А вам не кажется, что мы слишком много стали говорить и думать о еде? Десятки программ по ТВ, кулинарных шоу, глянцевых журналов… У нас прямо культивируется чувство животности, а?

– Может быть, и так. Но в этом тоже есть свои плюсы. Мы о своей животности сильно подзабыли. Возращение к ней даст свои положительные плоды – в прямом смысле слова, ведь проблема репродукции в обществе далеко не на последнем месте. Медицина сейчас предлагает только одно ее решение: сначала обкормить пациента гормонами, заставить сдавать постыдные анализы, а потом сказать: «Се ля ви, идем на ЭКО». (*ЭКО – экстракорпоральное оплодотворение.* – **Е.М.**). А никто ведь не скажет женщине: «Дорогуша, посмотри на свою кожу! Даже по ней видно, что ты не ешь масло! Что знаешь только подсолнечное и оливковое, а от льняного тебя тошнит!» А то, что есть еще 20 видов масел, и то, что их надо есть в достаточном количестве, для многих вообще неведомо. А женщине, чтобы забеременеть, жиры необходимы: эстрогены образуются только в нормальной масляной среде.

8. – Вы считаете, что организм вообще слушать не надо, а надо слушать коуча?

– Надо понимать, что нам приходится обитать в условиях современного мира. А он – перезагрязненный.

9. – Ваша семья, ее старшее поколение – они придерживаются вашей идеологии в питании?

– Придерживаются. С мамой и папой сложнее, у них свои представления о питании. Но иногда все-таки приходят и говорят: устали, проведи детокс (*детокс – сокращение от слова «детоксикация», то есть очищение организма от шлаков.* – **Е.М.**). И я пишу им программы, запариваюсь просто, чтобы все понравилось. И они достигают результатов: улучшается пищеварение, и ноги лучше ходят. Но потом мы все – все! – идем в откат. Хотя какие-то знания все-таки записываются на подкорку. Так что этот путь правильного питания не быстрый – годы, годы…

10. – А вот шашлычки? Сейчас самый сезон. Как вы к ним относитесь?

– Ну, прекрасно – из баранины. Единственное мясо, которое никакими гормонами не колют: овцы, ягнята их не переносят, сразу смерть. И перепелки тоже диетическое мясо, их тоже не колют.

11. – Как прошла в Москве первая Неделя белорусского драника? Будете повторять?

– Она была напряженная по организации: на чистом энтузиазме пришлось управлять 18 ресторанами. Мы составили меню, каждого шеф-повара обучили, как готовить наши национальные блюда, но у каждого в результате я получала разные драники и клецки. Как бы тщательно ни были написаны технологические карты, где-то бабку присыпали сыром, где-то шкварками…

12. – А как шефы воспринимали вас психологически? Ведь для них вы почти самозванка, а?

– Ну да, приехала такая щелкоперка. Поначалу косились. Но потом сказали мне по-украински (неделю белорусской кухни в Москве мы проводили в ресторанах украинской кухни – такая задумка): «Слухай, Ксюха… Ми думали ти приїдеш така важлива, а така нормальна».

13. – Как вы думаете, белорусский драник, в принципе, можно раскрутить в мире, как пиццу? Если задаться целью…

– В Москве мы продали на улице 1300 порций драников! Март, холод, не очень прикольно гулять на улице, но – продали. Это круто! Но какие отзывы мы получили дома? Наши люди в своем репертуаре… Когда читала комментарии к интервью на Радио Свобода после «Драник фэста», удивлялась. Некоторых раздражало: опять вы про драник! «А чаму? А навошта? У нас што, няма іншага?» Ну, у итальянцев тоже не только паста в национальном меню, у японцев тоже не только суши, но мир знает и любит именно эти национальные блюда итальянцев и японцев! Но белорусы, кажется, страшно стесняются драника. Ну что, давайте жур продавать! Или локшины…

14. – А что это такое? Не знаю ни первого, ни второго…

– Жур – суп загущенный на прокисшем зерне. Локшины – блинчики из крахмала, старинное полесское блюдо. Я что хочу сказать: покажите мне в Минске хоть одно заведение, которое нормально жарит драники, и тогда можно будет говорить, что тема драников закрыта. Надо сначала научиться их хорошо готовить! Вся фишка в сорте картошки – она должна быть разваристая, в ней больше крахмала. Готовить надо без муки, только лучок и специи. Можно кефира или сметаны добавить, чтобы не потемнели.

15. – Вас еще не приглашали на Белорусское ТВ? Вы же находка для камеры!

– В каком амплуа?

– Амплуа той же Юлии Высоцкой. Могли бы вести передачи о нашей еде и вообще о стиле жизни. Вы бы потянули, мне кажется, утреннее шоу.

– Что-то похожее у нас уже есть.

– У вас же это образ жизни, а там люди просто озвучивают выученный текст.

– Да… Пока ты не попробуешь в натуре все рецепты… Пока не узнаешь, как пахнет свежевыловленная дорада, пока самостоятельно не разделаешь крымского пангасиуса и не изжаришь бычков в Одессе на бляхе, на костре, то говорить, что ты знаток гастрономии вообще не приходится.

16. – Знаю, что кроме кулинарии вы еще прославились своими бесстрашными путешествиями по миру с грудным ребенком. В Москву жарить драники вы тоже ездили с годовалым сыном?

– Ну да, с малышом, с Богданом.

17. – Интересно, что ребенок вспомнит о своем раннем детстве?..

– Ну, старший, Марк, может вспомнить больше – это ведь с ним я за два года объездила 25 стран.

18. – И что вас несло по миру?

– Скука.

– Туристическая суета тоже скука.

– А я не была туристом. Я всегда смешивалась с местным народом. Снимала самые простецкие комнатушки, находила людей из Беларуси. Мы даже становились друзьями. Как, например, было в Черногории.

19. – Какой там уровень жизни?

– По мне, так в Сербии, в Черногории просто прекрасно. Вы знаете, именно там я вывела для себя формулу демократии. Демократическое государство – это когда любой человек может позволить себе чашечку эспрессо с утра в кафешке. Идешь по Белграду и видишь, что и студенты, и богачи сидят и пьют кофе с утра. А в пекарни, которые работают с шести до десяти утра, стоит очередь. Это меня поразило.

20. – Поразили чужие традиции?

– А почему у нас нет традиции покупать домашний хлеб?! Есть ребята, которые рвут жилы, чтобы печь и продавать вкусный хлеб ручной выпечки и пряники белорусские… Но, оказывается, нужны годы и годы, чтобы привить людям вкус к хорошим продуктам.

21. – А откуда у вас это стремление к гастрономии? Вы же учились на писателя в Литинституте в Москве, получили, можно сказать, аристократическое образование.

– Ну да, настоящее «женское»… Но я как-то сразу начала зарабатывать на жизнь заметками о еде, потом колонками в «АиФ» про еду и путешествия. Мой талант писать постоянно крутился возле еды. И – почему бы нет?

22. – Мы живем все беднее, а о еде говорим и пишем все больше и больше. Как объяснить?

– И слава Богу, и незачем объяснять. Посмотрите на французов. Они поедут на край страны только потому, что там в этом сезоне лучшие улитки или выкопали большой трюфель. В путеводителе Мишлен (*престижный французский буклет-гид по ресторанам.* – **Е.М.**) может быть и деревенский ресторан, если там удивительно вкусная похлебка. И все поедут! А наши никуда не поедут. Не только за едой – вообще за культурой. На кухнях этими вопросами – кто мы? что мы? – задаются все. Там легко за Беларусь порвать майку. А в действительности никому ничего не интересно. Вот недавно на фестивале «ПаВетра» отличный белорусский парфюм представил наш парфюмер Рекунов. И сколько людей было на презентации? Десять человек, и то журналисты.

23. – Где в ближайшее время можно попробовать ваши драники?

– Сейчас не время, нет картошки. Может, к осени на фестивали разные приедем командой. В нее входит мой муж, который привозит мое оборудование. Я готовлю, а моя 15-летняя племянница продает. Я искала профессиональных продавцов. Но они в результате приносят очень маленькую выручку.

24. – Воруют?!

– Нет, просто не умеют продавать!

25. – И как ваш муж живет рядом с таким вулканом, как вы?

– Дома я не вулкан абсолютно, и муж себя чувствует хорошо. Он белорус, и мой украинский темперамент прекрасно сошелся с его полесским и дает хороший результат: у нас два сына, и мы заканчиваем строить в деревне собственный дом.

Елена МОЛОЧКО.

УПЕРШЫНЮ

Тысяча вершаў – на «Славянскім базары»

Адзіная ўмова: творы павінны быць прысвечаны Віцебску.

Тысяча чалавек цягам сямі гадзін ў рытме нон-стоп па чарзе прачытаюць тысячу вершаў, прысвечаных любімаму гораду. Гаворка пра ўнікальны марафон "1000 вершаў пра Віцебск", які пройдзе 16 ліпеня 2016 года з 10 да 19 гадзін у межах II Фэсту вулічнага мастацтва "На сямі вятрах". Апошні – інтэрактыўны праект фестывалю "Славянскі базар у Віцебску".

Узяць удзел у марафоне могуць усе жадаючыя незалежна ад узросту. Як абяцаюць арганізатары, ніякіх абмежаванняў і цэнзуры не будзе. Адзіная ўмова: вершы або паэтычныя падборкі павінны быць прысвечаны Віцебску. Падаць заяўкі можна да 1 ліпеня.

Паэтычны марафон будзе прысвечаны памяці віцебскага паэта **Давіда Сімановіча**, аўтара больш як 30 кніг паэзіі і прозы.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ЖАХ!

«Ён ішоў насустрач цягніку»

Пад Баранавічамі 20-гадовага хлопца пераехаў цягнік

«У суботу ў 20.38, на перагоне Баранавічы–Пагарэльцы каля Юшкавічаў цягнік Брэст–Масква насмерць траўміраваў 20-гадовага хлопца, жыхара Нясвіжскага раёна. Ён ішоў насустрач цягніку, машыніст неаднаразова падаваў сігналы, на якія хлопец не рэагаваў. Тады машыніст пачаў рэзка тармазіць, але прадухіліць наезд не ўдалося», – паведаміў журналістам часова выконваючы абавязкі начальніка баранавіцкай міліцыі на транспарце Віктар Харытонаў.

Паводле меркавання міліцыі, пакуль рана казаць, ці быў хлопец п'яны і што падштурхнула яго выйсці насустрач цягніку. Праводзіцца экспертыза. Але вядома, што пасля ўдару яго працягнула яшчэ кіламетр. Хлопец у гэты дзень быў на прысязе ў сябра.

Знаёмыя хлопцы паведамілі ў сацыяльных сетках, што цела нельга было апазнаць, так яго знявечыла.

КУЛЬТУРА

«Вітаўт» штурмуе Маскву

Рашаючая бітва пройдзе недалёка ад Крамля.

21 чэрвеня на гістарычнай сцэне Вялікага тэатра Расіі адбудзецца паказ балета "Вітаўт". Пастаўлены ў 2013 годзе ў Нацыянальным тэатры оперы і балета, ён расказвае пра ўзаемаадносіны двух знакамітых уладароў Вялікага Княства Літоўскага – **Вітаўта** і **Ягайлы**. Паказ адбудзецца ў праграме Дзён культуры Беларусі ў Расіі.

Цікава, што ўладары ВКЛ ужо штурмавалі Маскву. **Альгерд**, бацька Ягайлы і дзядзька Вітаўта, тройчы рабіў паходы на рускую сталіцу. Згодна з легендай, падчас аднаго з паходаў ён пад'ехаў да сцен Крамля, дакрануўся да мура дзідай і сказаў **Дзмітрыю Данскому**: «Вялікі Князь Маскоўскі! Памятай, што дзіда літоўская стаяла пад Масквою!»

Кастусь САЎЧАНКА.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Зберажоныя «Берагі»…

Ён піў Паэзію, як святое прычасце… Ён жыў у Паэзіі, як у Храме… Ён называў сябе Ісысам, бо абагаўляў Слова…

І ўсё гэта – Анатоль Сыс, паэт-расстрыга, паэт-апокрыф, галерны раб айчыннай літаратуры.

Пры жыцці ён сам вызначыў сваё месца ў беларускай паэзіі – паміж Янкам Купалам і Максімам Багдановічам, называючы Купалу – бацькам па духу, а Багдановіча – братам па крыві… Пасля ягонай смерці ўтварылася Святая Тройца нацыянальнай літаратуры, амаль як у Біблії: Айцец, Сын і Святы Дух беларускай Паэзіі. Тры літаратурныя волаты, тры кіты айчыннай паэзіі, тры нацыянальныя Геніі. І кожны са сваім трагічным лёсам. Купалу ў 1942 годзе ў Маскве забілі супрацоўнікі НКВД. Багдановіча ў 1917 годзе ў Ялце даканалі сухоты. Сыс у 2005 годзе ў Мінску захлынуўся ўласнай крывёю… А насамрэч кожнага з іх загубіла Паэзія, а дакладней – бязмежнае слугаванне ёй. Такі ўжо лёс Геніяў. Згадайма Пушкіна, Шаўчэнку, Міцкевіча – той жа самы дыягназ: смерць ад Паэзіі.

Лёс сапраўдных творцаў – свядомае самаўкрыжаванне на літаратурнай Галгофе. На сваю паэтычную Галгофу Анатоль Сыс узышоў у 45 гадоў, узваліўшы сабе на плечы грахі так званых нацыянальных "праведнікаў", цярпліва зносячы фарысейскія кпіны сяброў, мужна трываючы ўдары ў спіну агасфераў ад літаратуры…

"Не хадзіце за мной!" – пакутна стагнаў ён па начах, адганяючы ад сябе паэтычных дэманаў, і яны адступаліся… Каб раніцай вярнуцца ў вобразах апосталаў-сабутэльнікаў і правіць хмельную імшу ў бары Дома літаратараў. І былі сярод іх свае Паўлы і Мацвеі, свае Маркі і Яны, свае Іуды і Магдалены… І была ў яго свая маці Марыя, якая ўратавала яго ў дзяцінстве падчас пажару ад агню, але не здолела ўратаваць у дарослым жыцці ад пажару Паэзіі. "Не пісаў бы ты, Толічак, сваіх гэных вершаў… Агораюць яны твой лёс, загубяць тваё жыццё…"

Так і сталася. Агоралі, але не загубілі… Зрабілі несмяротным.

Дык хто ж ён, паэт Анатоль Сыс, – псеўдапрарок, літаратурны адступнік ці напраўду беларускі Месія, наш паэтычны Іерусалім? Кожны хай вырашыць для сябе сам, уваходзячы, як у святы Іардан, у жыватворную плынь ягонай Паэзіі, каб прычасціцца Агменем ягонай несмяротнай душы і дараваць яму нарэшце ўсё і ўся… у імя нашай роднай Бацькаўшчыны, у імя залатой Беларусі. Бо толькі ён адзін здолеў сказаць пра яе так, як да яго не здолеў сказаць ніхто і ніколі:

Беларусь мая, мая магіла,
з бел-чырвона-белага радна
ці кашулю мне на смерць пашыла?
Беларусь мая, мая магіла,
ты ж адна ў мяне, як ёсць адна…

Каб канчаткова вызначыцца, хто ж насамрэч такі Анатоль Сыс і чаго варта ягоная паэзія, прыходзьце 15 чэрвеня ў сталічны Палац мастацтва, дзе а 19-й гадзіне адбудзецца вечарына-прэзентацыя цудам ацалелага зборніка паэта "Берагі майго юнацтва". Прамаўляць пра Анатоля Сыса будуць вядомыя творцы: **Уладзімір Някляеў, Алесь Разанаў, Аляксей Марачкін, Алесь Бяляцкі, Рыгор Сітніца, Міхась Скобла, Сяржук Сыс…** Песні на словы Анатоля Сыса выканаюць знакамітыя барды: **Кася Камоцкая, Кастусь Герашчанка, Кацярына Ваданосава.** Вядоўца імпрэзы **– Эдуард Акулін.**

З кнігі "Берагі майго юнацтва"

Першая беларуская нафта

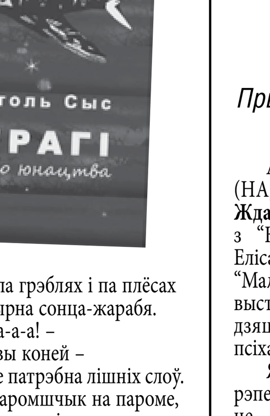
Той дзень ажыў на кінаплёнцы:
Фантан стартуе з-пад зямлі,
Як сябра б'е ў далоні сонцу,
Ў яго сухія мазалі.
А хлопцы чорныя, як чэрці,
(І сапраўды – ні даць, ні ўзяць),
Пад шум фантана, як пад Вердзі,
Зачараваныя стаяць.
«Ура!» – і шапкі у падлесак,
Нібы глушцы з-пад ног ляцяць.
І тут як тут праныра-прэса,
Амаль сааўтар адкрыцця.
Так, адкрыццё яна зрабіла.
Сваё, вядома, – для газет.
У ТАСС паўсвету падарыла
Хлапцоў з-пад Рэчыцы партрэт.

Вясковы каваль

А рэкі клопатаў вясковых
Ніколі ў берагі не ўходзяць:
То неба на дажджы не родзіць,
То коні звонкія падковы
На грэблях выбітых пагубяць.
Так і жыве каваль вясковы:
Ад пеўняў першых і да зор
Куе сталёвыя падковы,
Мяхі ўзахлёб бяруць мажор,
Мінор адзвоніваe молат.
Калі ж прыводзяць коней белых,
Гнядых і чорных, як вугаль, –
Мяхі спускаюць дух нясмела,
І самы рэзвы конь-агонь
Ў падзяку майстру за падковы
Нясе яго у луг барвовы,
Дзе сонца засынае ніц
Сярод абкошаных крыніц.
У гэтай скачцы ёсць уцеха,
Калі ж, як драч, прыдрэмле плёс –
З капыт каня злятае рэха:
За Днепр імчыцца кляпанне кос.

Купанне коней

Галопам гонім коней з сенакосу,
І сотні труб тады услед трубяць,

А наўздагон па грэблях і па плёсах
Імчыць настырна сонца-жарабя.
– Рака-а! Рака-а-а! –
Як хвалі грывы коней –
Дзяцінству не патрэбна лішніх слоў.
Разявіў рот паромшчык на пароме,
Зайздросна ён глядзіць
на блазнюкоў.
Купанне коней...
Колькі шчасця ў гэтым!
Мільярды пырскаў ў розныя бакі,
Купанне коней,
Як купанне лета,
У ласкавых водах матухны-ракі.

14 жніўня 1980 г. в.Бабчын.

* * *

Калыханкі пеў мне маладзік,
Я прысніў ці яву, ці быліну:
Вецер з поўначы нясе
птушыны крык,
Вецер з поўначы нясе пяро пінгвіна.
Я пайду пад ранне за раку,
Я пайду ў зялёную даліну,
Адгарну тугую асаку
І знайду маленькага пінгвіна…

ГОДНАЯ СПРАВА

Маляваныч лечыць хворых

Прычым не па тэлебачанні, а ў рэальным жыцці.

Акцёр Рускага тэатра (НАДТ імя Горкага) **Аляксандр Ждановіч**, вядомы як Маляваныч з "Калыханкі", паказаў у Свята-Елісавецінскім манастыры спектакль "Маленькі прынц". У якасці акцёраў выступілі гадаванцы інтэрната для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця.

Як сцвярджаюць дактары, рэпетыцыі і выступленні на сцэне лечаць дзяцей: дапамагаюць развіццю іх сэнсарнай маторыкі, фантазіі і творчых здольнасцяў, у іх паляпшаецца агульны стан.

Цяпер Аляксандр Ждановіч хоча набыць праектар і аўдыёгарнітуры, якія дазволяць паказаць "Маленькага прынца" на вялікай сцэне. Любы жадаючы можа ахвяраваць грошы праз краўдфандынгавую платформу ulej.by.

Андрэй АФАНАСЕНКА.

ТЭНДЭНЦЫІ

Трэцяе агенцтва нерухомасці прыпыніла сваю дзейнасць

Днямі Міністэрства юстыцыі вырашыла адклікаць ліцэнзію ў буйнога рыэлтарскага агенцтва «Пакадан». Як паведамляецца, юрысты праверылі «Пакадан» пасля звароту кліенткі агенцтва, якой завысілі тарыфы на рыэлтарскія паслугі больш як на дзесяць мільёнаў рублёў.

У маі Мінюстам ужо былі пазбаўлены ліцэнзіі дзве буйныя арганізацыі – «Бізнес Нерухомасць» і «Акадэмічнае». Міністэрства і далей абяцае праводзіць праверкі беларускіх рыэлтарскіх агенцтваў. Асаблівую ўвагу правяраючыя надаюць недапушчальна завышаным тарыфам і ўведзеным агенцтвамі дадатковым плацяжам.

ЗАПРАШЭННЕ

Усе – у Дудуткі на «Свята Сонца»!

Можна меркаваць, так грандыёзна купальскае свята ў Беларусі яшчэ не адзначалася. Тое, што задумаў арганізатар фестывалю Аляксандр Рак, зможа выклікаць нечуваныя эмоцыі ва ўсіх, хто будзе знаходзіцца ў знакамітых "Дудутках" 18 і 19 чэрвеня.

"Свята Сонца" – галоўная фішка фэсту, прымеркаванага да летняга сонцастаяння, да старажытнага Купалля. На адной пляцоўцы, лічы, выступяць не толькі ўсе самыя вядомыя музыканты модных накірункаў, але і разам з беларускімі выканаўцамі будзе шмат замежных артыстаў.

"Свята Сонца" парадуе наведвальнікаў "Дудутак" не толькі open-air канцэртам, у праграме фэсту – мноства разнапланавых мерапрыемстваў, аб'яднаных адной агульнай ідэяй. Не будзем раскрываць усе сакрэты Аляксандра Рака і яго асістэнтаў, але абазначым толькі тыя лакацыі, якія прыцягнуць увагу удзельнікаў фестывалю:

* этна-пляцоўка,
* горад майстроў і рамеснікаў,
* старадаўні кірмаш,
* выступленне вулічных тэатраў, старажытныя музыка і танцы,
* абрадавая пляцоўка,
* пляцоўка для спартыўных і настольных гульняў,
* шматлікія майстар-класы, навуковыя канферэнцыі, семінары,
* інтэрактыўныя пляцоўкі,
* рыцарскія пляцоўкі,
* спаборніцтвы лучнікаў

і шмат чаго яшчэ.

Можна не сумнявацца, на ўсё жыццё ва ўдзельнікаў фестывалю застанецца ўражанне ад самага вялікага ў Беларусі купальскага вогнішча на рацэ Пціч, як і ад начнога факельнага шэсця, скокаў-карагодаў і многага-многага іншага.

Сіноптыкі абяцаюць самае спрыяльнае надвор'е. А каб удзельнікі фестывалю мелі "свой бытавы куточак", арганізатары свята не забылі пра намётавы лагер.

Узніклі нейкія пытанні? Адкрывайце старонку ў сацсетках https://vk.com/sviata_sonca і афіцыйны сайт http://svyata-sontsa.by.

Да сустрэчы ў Дудутках!

Максім ВЯРНІЦКІ.

Топ-пытанні

1. Як дабрацца ў музейны комплекс "Дудуткі" на фестываль "Свята сонца"?

– **Рэйсавы аўтобус №323** Мінск–Дудуткі адпраўляецца цяпер з вул.Чыгуначнай, 41/1 (АС "Паўднёва-заходняя") па выхадных (субота, нядзеля):

у Дудуткі – 9.51, 13.02, 16.17,

з Дудутак – 11.15, 14.20, 17.40.

– **Электрычка** да Рудзенска + бясплатны трансфер.

– **На асабістым аўто/веласіпедзе/кані** і нават на таксі! Агульная дарога з цэнтра горада каля 40 хвілін (прыкладна 50 км). ***Для ўладальнікаў аўтамабіляў будзе арганізавана бясплатная паркоўка.***

– Таксама можна знайсці сабе спадарожніка ў спецыяльнай тэме – https://vk.com/topic-109583233_33715498.

2. Колькі каштуюць квіткі на фестываль?

Кошт на першы дзень (18.06.2016) – 240.000 рублёў (з нацэнкай ticketpro – 264.000); на другі дзень (19.06.2016) – 200.000 рублёў.

На два дні (18–19.06.2016) – 380.000 рублёў.

Сямейны квіток на адзін дзень – 500.000 рублёў (2 дарослыя + 2 дзіцяці школьнага ўзросту).

Сямейны квіток (2 дарослыя + 2 дзіцяці школьнага ўзросту) на два дні (18–19.06.2016) – 700.000 рублёў.

Дзіцячы квіток – 90.000 бел.рублёў.

Дзеці дашкольнага ўзросту – бясплатна!

* Квіток можна набыць на сайце "Дудутак" – http://dudutki.by/order/, на сайце http://www.ticketpro.by, у нашым офісе (ГЦ "Маскоўска-Венскі", 401), у дзень мерапрыемства – у касах "Дудутак".

** Па меры набліжэння фестывалю кошт квіткоў будзе павялічвацца.

3. Ці можна пераначаваць у музейным комплексе "Дудуткі"?

Для ўсіх жадаючых будзе дзейнічаць намётавы лагер. Экалагічны збор – 20.000–25.000 рублёў з намёта. Жадаючыя могуць зарэгістравацца ў тэме – https://vk.com/topic-109583233_33319813?offset=40.

Для спантанных – можна будзе арандаваць палатку, спальнік, дыванок, мангал.

4. Як будзе арганізавана харчаванне для гасцей фестывалю?

На тэрыторыі "Дудутак" ёсць кавярня з беларускай кухняй. Таксама будуць арганізаваны выязныя пункты харчавання з блінамі, пловам, шашлыкамі і гэтак далей – галодным не застанецца ніхто!

5. Ці дазволена праносіць на фестываль алкагольныя напоі?

Не, пры ўваходзе на тэрыторыю мерапрыемства ўсе алкагольныя напоі будуць забірацца. Набыць піва, медавуху і да таго падобнае можна будзе ў пунктах грамадскага харчавання з мінімальнай нацэнкай.

КАМПЕТЭНТНА

Ці выпадзе медальны дождж над Беларуссю?

За найноўшую гісторыю Беларусі самым паспяховым міністрам спорту і турызму быў Аляксандр Грыгараў. Калі ён займаў міністэрскае крэсла, беларускія атлеты заваявалі 19 медалёў алімпійскага Пекіна. Чатыры з гэтых узнагарод былі залатыя, што таксама з'яўляецца абсалютным беларускім рэкордам. Перад Алімпіядай у Бразіліі з былым міністрам спорту і турызму пагутарыў карэспандэнт "Народнай Волі".

– Зразумела, я чакаю старту Алімпійскіх гульняў, – *прызнаўся Аляксандр Уладзіміравіч*. – Буду перажываць за беларусаў. Шчыра жадаю спартсменам добрага выступлення! Спорт – гэта значная частка майго жыцця.

Чаго чакаць ад беларускіх спартсменаў? Я не прыхільнік прагнозаў, але пакуль мяне непакоіць тое, што на рахунку беларускіх спартсменаў малавата алімпійскіх ліцэнзій – прыкладна 120. Прычым у Міністэрства спорту свая статыстыка, у Нацыянальнага алімпійскага камітэта – свая. Я падлік ліцэнзій не вяду, усю інфармацыю атрымліваю з інтэрнэту ці друкаваных СМІ. Адзначу толькі, што перад Алімпіядай у Пекіне такіх ліцэнзій у Беларусі было каля двухсот.

– Зразумела, што не ўсе з тых, хто паедзе на Алімпіяду, могуць разлічваць на медалі. Аляксандр Уладзіміравіч, а як увогуле прымаюцца "медальныя планы"?

– Я не ведаю, як гэта робіцца зараз. Калі я быў прызначаны на пасаду, у мяне адбылася размова з прэзідэнтам НАК. Ён канкрэтна спытаў, якімі я бачу вынікі будучай Алімпіяды. Я адказаў: "Нам трэба пераўзысці Сідней-2000". Нагадаю, тады беларусы заваявалі 17 узнагарод. Я ўзяўся за працу. Гэта што тычыцца адміністрацыйнага боку пытання. А з боку спартсменаў сітуацыя наступная: кожны алет, які прэтэндуе на паездку на Алімпіяду, разам з трэнерам падпісвае пэўныя дакументы, якія прадугледжваюць працу на вынік. Бо Алімпіяда праходзіць раз у чатыры гады, а ў цыкле ад Гульняў да Гульняў спартсмен удзельнічае ў іншых спаборніцтвах – гэта могуць быць чэмпіянаты свету, Еўропы, этапы Кубка свету, разнастайныя Гран-пры. Вынікі выступлення за гэты час адсочваюцца, аналізуюцца, і робіцца заключэнне, ці можа чалавек прэтэндаваць на алімпійскую ўзнагароду.

Я не разумею тых, хто гаворыць, што мы едзем на Алімпіяду дзеля ўдзелу. Які сэнс? Так і мы з вамі з'ездзіць можам…

Раскажу, што для беларускіх спартсменаў лічыцца правальным выступленнем на Алімпіядзе. Гэта безумоўнае апошняе месца ў любым відзе спорту і добраахвотны сыход з дыстанцыі ці адмова ад удзелу ў спаборніцтвах…

– Значыць, вы лічыце прымальным медальнае планаванне?

– Безумоўна, а як жа інакшай? Вось вам прыклад: завод, які знаходзіцца на дзяржаўным забеспячэнні, атрымлівае фінансавую дапамогу. Перад прадпрыемствам стаіць план: выпусціць пэўны аб'ём прадукцыі. Амаль тое самае і ў спорце: дзяржава траціць сродкі на падрыхтоўку спартсмена і законна можа чакаць ад яго аддачы. Я вам нават болей скажу: сярод усіх спартсменаў, якія едуць на Алімпіяду, вызначаецца група найбольш перспектыўных, ад якіх чакаюць выніку ў першую чаргу. У 2008-м, перад Пекінам, такіх спартсменаў было чалавек семдзесят. Звычайна медалі атрымлівае трэць ад гэтай колькасці. Спартыўныя спецыялісты прыйшлі да высновы, што можна разлічваць на 20 медалёў. Пра вынік вы ведаеце. Зараз, калі я правільна разумею памочніка прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Максіма Рыжанкова, атлетаў, якія могуць разлічваць на алімпійскія ўзнагароды, – чалавек трыццаць…

– Але, калі падзяліць гэтую лічбу на тры, то атрымліваецца, што медалёў можа быць штук дзесяць. Значыць, нават у параўнанні з Лонданам-2012, дзе на рахунку беларусаў было 13 узнагарод, у Бразіліі нас можа чакаць поўная параза?

– Не дай Бог! У нас звычайна на летніх Алімпійскіх гульнях заваёўваецца каля 15 узнагарод. Так, мінулая летняя Алімпіяда была самай "немедальнай". Калі ўзнагарод будзе яшчэ менш, то атрымліваецца, што дзяржаўныя грошы, выдзеленыя на падрыхтоўку атлетаў, патрачаны марна. Каму гэта спадабаецца?

– Не магу не закрануць і "допінгавую" тэму. Апошнім часам на слыху скандалы з ужываннем атлетамі мельдонію…

– Як па мне, дык шуміха перабольшана. Я не раскрыю сакрэту, калі скажу, што гэты прэпарат доўгі час быў дазволены, спартсмены яго ўжывалі для таго, каб арганізм мог хутчэй і без страт аднавіцца пасля каласальных нагрузак. Зараз правілы змяніліся – Сусветная антыдопінгавая асацыяцыя прызнала яго забароненым. Гэтыя правілы, безумоўна, трэба выконваць. Але я вам выкажу сваё суб'ектыўнае меркаванне: спартсменаў, якія заваявалі алімпійскую ўзнагароду, трэба пільна правяраць у год правядзення спаборніцтваў. Ды і пасля старту. Ну, можна ўзяць пробы за чатырохгадовы цыкл падрыхтоўкі да Алімпійскіх гульняў. Але не вяртацца і не аспрэчваць вынікі 10–15-гадовай даўніны. Так, умоўна кажучы, можна аспрэчыць любы вынік, напрыклад вынік Міхаіла Пятровіча Крыванасава, які выйграў сярэбраны медаль у алімпійскім Хельсінкі ў 1952 годзе.

– Аляксандр Уладзіміравіч, а як у Беларусі кантралюецца "допінгавая тэма"?

– Помніце маю крылатую фразу: "У алімпійскі самалёт не сядзе ніводны атлет, які не прайшоў допінг-кантроль унутры краіны". Я і зараз прытрымліваюся падобнай думкі, тым больш што ў Беларусі створаны шыкоўныя ўмовы для таго, каб сітуацыю трымаць пад кантролем. У свой час у Бараўлянах была адкрыта антыдопінгавая лабараторыя. Адбылося гэта не без майго ўдзелу. Мы працавалі ў шчыльным кантакце з міністрам аховы здароўя Васіліем Жарко і Аляксандрам Косінцам, які тады працаваў віцэ-прэм'ерам. У лабараторыю было закуплена самае сучаснае абсталяванне. І задача гэтай установы ў першую чаргу не столькі злавіць спартсмена на допінгу (хаця ёсць выпадкі, калі атлет і трэнер "хімічаць" і прыдумваюць, чым хутка і якасна аднавіць арганізм атлета), колькі распрацаваць для спартсмена праграму аднаўлення арганізма пасля каласальных нагрузак.

Гутарыў Віталь ГАРБУЗАЎ.

Медальны расклад

Год і месца правядзення Алімпіяды	Хто быў міністрам спорту	Усяго медалёў	З іх залатых
1996, Атланта	Уладзімір Рыжанкоў	15	1
2000, Сіднэй	Яўген Ворсін	17	3
2004, Афіны	Юрый Сівакоў	15	2
2008, Пекін	Аляксандр Грыгараў	19	4
2012, Лондан	Алег Качан	13	3

ПРОГНОЗ

Вадим ЖУК: «Чемпионом Европы будет сборная Франции или Германии»

Известный белорусский футбольный судья Вадим ЖУК рассказал «Народной Воле» о Евро-2016, судействе на этом чемпионате и сделал свой прогноз .

– Чемпионат Европы – это всегда праздник для болельщиков, но меня настораживает тот факт, что на этом первенстве состав участников финальной части впервые расширили до 24 команд. Это слишком много, практически половина всех европейских сборных будут участвовать в финале Евро-2016. То же самое произошло и с Лигой чемпионов. Мне кажется, что все это сказывается на мастерстве команд, на зрелищности футбола. Раньше в финале играли 16 команд, и этого, на мой взгляд, было достаточно. Потому что любителям футбола были представлены лучшие. А сейчас на чемпионате играют Албания, Северная Ирландия… Эти сборные никогда не были на первых ролях в футбольной Европе. Так что, наверное, не все матчи будут привлекательными, как раньше.

И, безусловно, очень волнует общая ситуация во Франции. Угроза терактов, забастовки – все это может бросить ложку дегтя в футбольный праздник. Хотя будем надеяться на лучшее.

– Когда УЕФА расширяло состав участников Евро-2016, расчет был на популяризацию футбола в той же Албании или Северной Ирландии. Представляете, какой сейчас праздник для болельщиков этих стран!

– Так тоже можно сказать, но мне кажется, что бывший президент УЕФА Мишель Платини, внедряя новую систему, больше думал о том, чтобы накануне выборов привлечь на свою сторону голоса стран, которые раньше только мечтали попасть на чемпионат Европы, а затем их мечты стали реальностью.

– Если говорить об уровне европейского футбола… Он вырос, упал, остается на прежнем уровне?

– Ведущие команды – те же Франция, Германия, Испания, Англия – растут. Но большинство сборных остаются на прежнем уровне, а за счет тех команд, которым подфартило попасть на Евро-2016, чемпионат даже ухудшился в качестве.

– Неизменный атрибут каждого чемпионата Европы или мира – судейские ошибки…

– Это действительно так. Даже в финальном матче Лиги чемпионов 38-летний турецкий судья Джюнейт Чакыр допускал грубые ошибки. В последнее время судейский корпус в Европе значительно омолодился, им не хватает опыта. Уровень судейства в последнее время не растет. Но, с другой стороны, футбольный судья – это человек, а не робот. Он тоже имеет право на ошибку.

– Были предложения во время футбольных матчей ввести видеоповторы спорных ситуаций на поле. Ваше отношение к этому?

– Видеоповторы хотят ввести в тестовом режиме в качестве эксперимента, но я пока не понимаю, как это будет работать на практике. Систему видеогола еще можно понять. Пересек мяч линию, зафиксирован гол – система подает сигнал арбитру. Но как можно просмотреть неправильный подкат или какой-то другой момент? Игра ведь продолжается. Останавливать матч? Но тогда это уже будет хоккей, а не футбол. Игра может превратиться в автоматическое действие, она потеряет привлекательность.

– За кого вы будете болеть на этом чемпионате?

– На чемпионате Европы 1996 года я судил матч Франция–Испания, поэтому за эти команды и сейчас буду болеть. Да и не только поэтому. Я считаю эти сборные сильнейшими не только в Европе, но и в мире. И, безусловно, внимательно буду следить за выступлением сборных Украины и России. Хотя не думаю, что у них много шансов на завоевание медалей.

– Но украинцы и россияне играют в финальной части чемпионата Европы, а белорусы и этого не имеют…

– И, как мне кажется, долго еще нам такая перспектива не светит. Это если реально смотреть на вещи. И если оценивать сегодняшний реальный уровень футболистов сборной Беларуси.

Хотя, возможно, когда-нибудь и наша команда будет радовать болельщиков на топовых чемпионатах.

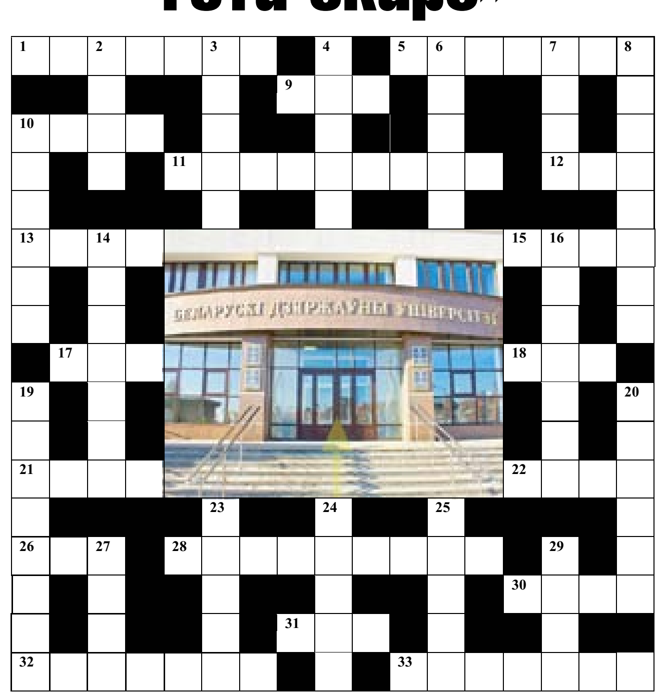
– Ваш прогноз: кто будет чемпионом Европы?

– На мой взгляд, Франция или Германия.

Алесь СИВЫЙ.

КРЫЖАВАНКА

«Навука – гэта скарб»

Па гарызанталі: 1."Навука – гэта скарб, і вучоны … ніколі не прападзе" Петроній. 5.Знак задыяка. 9.Прозвішча беларускіх братоў-вучоных Генадзя, Леаніда і Анатоля – ураджэнцаў Уздзенскага раёна. 10.Вынік складання велічынь. 11."Навука – гэта тое, што вы ведаеце, … – тое, што не ведаеце" Б.Расел. 12.Дэ-… – юрыдычна, фармальна, а не толькі фактычна. 13.Стандартнае заданне, якое прымяняецца для вызначэння разумовых здольнасцяў чалавека. 15.Самае значнае, галоўнае (разм.). 17.Найвышэйшы ўздым у развіцці чаго-небудзь. 18.Пра творы навукі, мастацтва. 21.Еўрапейская валюта. 22.Прэснаводная рыба. 26.Зямельная мера ў некаторых краінах. 28.Нарада, канферэнцыя па якім-небудзь навуковым пытанні. 30.Навука не …, у рот не ўвальеш (прык.). 31.Узяўся за … – не кажы, што не дуж (прык.). 32.Тое, што і дзёран. 33."Навука пахвальная толькі тады, калі яна прыносіць …" В.Лен.

Па вертыкалі: 2.У матэматыцы тэарэма, неабходная толькі для доказу іншай тэарэмы. 3.Манах, член каталіцкага манаскага ордэна. 4.Від кавылю. 6. … – дасужы, ды не дужы (прык.). 8.Браты … – выдатныя беларускія вучоныя, ураджэнцы Мсціслаўшчыны; Максім – пісьменнік, літаратуразнаўца, публіцыст; Гаўрыла – вучоны-геолаг, географ, акадэмік. Абодва былі рэпрэсаваныя; рэабілітаваныя. 10.Праца і навука – брат і … (прык.). 14.Мерапрыемства для павышэння кваліфікацыі. 16. … лепш багацця (прык.). 19. … Ігнатоўскі – імя вучонага-гісторыка, акадэміка, першага прэзідэнта Акадэміі навук Беларусі; загінуў у сталінскіх лагерах; рэабілітаваны.20. Уладзімір … – прозвішча вучонага-гісторыка, акадэміка, першага рэктара Белдзяржуніверсітэта; быў рэпрэсаваны, рэабілітаваны. 23. … Гартны (Змітцер Жылуновіч) – пісьменнік, грамадскі і дзяржаўны дзеяч, быў рэпрэсаваны, загінуў у зняволенні, у псіхіятрычнай бальніцы; рэабілітаваны. 24.Не штука – навука, а штука – … (прык.). 25.Ідэя, жаданне. 27.Ад навукі дужэюць … (прык.). 29.Партовае збудаванне.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ

Па гарызанталі: 1.Чалавек. 5.Казерог. 9.Лыч. 10.Сума. 11. Філасофія. 12.Юрэ. 13.Тэст. 15. Цвік. 17.Пік. 18.Рэч. 21.Еўра. 22. Лешч. 26.Акр. 28.Сімпозіум. 30. Піва. 31.Гуж. 32.Дзірван. 33. Карысць.

Па вертыкалі: 2.Лема. 3.Езуіт. 4.Тырса. 6.Адзін. 7.Рэвю. 8. Гарэцкія. 10.Сястра. 14.Семінар. 16.Вучэнне. 19.Усевалад. 20.Пічэта. 23.Цішка. 24.Розум. 25.Думка. 27. Рукі. 29.Пірс.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ. г.Дзяржынск.

Кто? С кем? Когда?

В финальном турнире чемпионата Европы впервые примут участие 24 национальные сборные. Они разбиты на шесть групп. Последние матчи группового турнира состоятся 22 июня. В 1/8 финала выйдут команды, занявшие в группах первые и вторые места, а также четыре лучшие команды, занявшие третьи места. Матчи 1/8 финала будут сыграны с 25-го по 27 июня, матчи 1/4 финала – с 30 июня по 3 июля, полуфиналы – 6 июля в Лионе и 7 июля в Марселе. Игра за третье место проводиться не будет.

Группа «A». Франция, Румыния, Албания, Швейцария.

Группа «B». Англия, Россия, Уэльс, Словакия.

Группа «C». Германия, Украина, Польша, Северная Ирландия.

Группа «D». Испания, Чехия, Турция, Хорватия.

Группа «E». Бельгия, Италия, Ирландия, Швеция.

Группа «F». Португалия, Исландия, Австрия, Венгрия.

Расписание матчей в группах

14 июня
Австрия–Венгрия
Португалия–Исландия

15 июня
Россия–Словакия
Румыния–Швейцария
Франция–Албания

16 июня
Англия–Уэльс
Украина – Северная Ирландия
Германия–Польша

17 июня
Италия–Швеция
Чехия –Хорватия
Испания–Турция

18 июня
Бельгия–Ирландия
Исландия–Венгрия
Португалия–Австрия

19 июня
Швейцария–Франция
Румыния–Албания

20 июня
Словакия–Англия
Россия–Уэльс

21 июня
Северная Ирландия – Германия
Украина–Польша
Хорватия–Испания
Чехия–Турция

22 июня
Венгрия–Португалия
Исландия–Австрия
Швеция–Бельгия
Италия–Ирландия

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871. Тэл. рэкламнага аддзела: (017) 3286609

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 16045

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 13.06.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 27 010 экз. Заказ № 2293